

Riksdagens protokoll

2006/07:53

Onsdagen den 24 januari

Kl. 09.00 – 12.04

16.00 – 16.03

Protokoll
2006/07:53

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 18 januari.

2 § Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade att *Mona Sahlin* (s) avsåg sig uppdraget som ledamot i socialutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

3 § Allmän debattimme

Allmän debattimme

Hälso- och sjukvård

Anf. 1 EVA OLOFSSON (v):

Herr talman! När jag i förrgår lyssnade på och tog del av Maria Larssons presentation av satsningen på äldreomsorgen blev jag faktiskt glad, för jag tycker att det är roligt att vi är överens på detta område. Det är många andra områden där man kan uppleva att alliansen försämrar för människor, men här gör man en rejäl satsning.

Jag konstaterade att vi är överens om att vi vill göra en rejäl ökning av resurserna. Vi är överens om att vi vill satsa på fler läkare och läkemedelsgenomgångar, förbättra för de demenssjuka, att det förebyggande arbetet är viktigt att utveckla, rehabiliteringen likaså, att det verkligen behövs bättre mat i äldreomsorgen och att vi behöver kvalitetsarbete. Jag vet att vi också är överens om att det behövs fler äldreboendeplatser.

Jag konstaterade att de förslag som ligger stämmer väldigt bra överens med förslagen i den nationella utvecklingsplan som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet lade fram i mars 2006. Jag konstaterade att Göteborg får 48 miljoner att lägga till de 200 miljoner i ökning till äldreomsorgen som s, v och mp har lagt i budgeten för 2007 och att det är ett bra tillskott till den budget på 3 miljarder som Göteborgs äldreomsorg har.

Men jag konstaterar också att när det gäller personalen, de som bär upp äldreomsorgen, har alliansen abdikerat totalt i sin politik. Den enda

lösning jag kan se att man har för dessa kvinnodominerade jobb, med alltför mycket deltid, för låg lön och för mycket tillfälliga anställningar, är en tro på att privatisering och marknadskrafter ska fixa detta.

Nej, det tror inte jag att de kommer att göra. Jag tror att det behövs en konsekvent, handlingskraftig politik. Men där har alliansen gjort tvärtom. Där har man dragit tillbaka förslaget om rätten till heltid. Där har man tagit bort utbildningsvikariatet, som underlättade för kommunerna att utbilda personalen i äldreomsorgen. Vi vet att 40 % av äldreomsorgens vårdpersonal saknar omvårdnadsprogrammet. Man har dragit tillbaka handlingsplanen för jämställda löner.

Samtidigt som jag är glad över satsningen på äldreomsorgen, där vi är överens, är jag alltså besviken på att man helt enkelt inte gör några insatser för att förbättra för all den personal som bär upp äldreomsorgen. Utan bra arbetsvillkor för personalen, utan en lön som det går att leva på, utan en heltid som gör att man kan leva på sin lön och utan möjligheter till kompetensutveckling kommer det att bli svårt att rekrytera och behålla den personal vi vill ha, den personal som väljer äldreomsorgen därför att man vill jobba med äldre.

Anf. 2 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik:

Herr talman! Jag börjar med att tacka så mycket för det erkännande Kristdemokraterna, Maria Larsson och regeringen har fått. Det är inte vad Vänstern har kunnat klara av på de tolv år man har samregerat med Socialdemokraterna.

Jag vill också säga att när det gäller satsningen på den så kallade Kompetensstegen finns pengarna kvar. Regeringen har inte dragit in de pengarna, vilket ibland sägs – det sade inte Eva Olofsson, men andra säger det.

Däremot har vi gjort förändringar i våra arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det är korrekt och riktigt. Men där tror vi att kommunerna kommer att se till att man kan fortsätta med satsningarna på Kompetensstegen.

När det gäller den tredje punkten, hur vi ska få personal till vård och omsorg i framtiden, är det en av våra större och mest utmanande frågor. Där är allianspartierna och regeringen helt överens med de flesta fackliga organisationer. Vi behöver mångfald och fler arbetsgivare – annars klarar vi inte av försörjningen för framtiden.

Anf. 3 EVA OLOFSSON (v) replik:

Herr talman! Javisst – jag ger ett erkännande för att Maria Larsson och alliansen fullföljer den politik som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet var överens om i den nationella utvecklingsplanen. Det är precis samma frågor man prioriterar. Det är precis samma summa Vänsterpartiet har i sin budget för 2007 här i riksdagen för äldreomsorgen som alliansen har. Jag tycker att det vore klädsamt om man talade om att man fullföljer den politiken.

Jag tror att de fackliga organisationerna är rätt besvikna på att handlingsplanen för jämställda löner har dragits tillbaka. Jag vet att Kommunal är väldigt besvikna på att rätten till heltid inte finns.

Jag kan också konstatera att man i Stockholm har gjort en utvärdering av de privata äldreboendena. På 59 frågor svarade både de äldre och personalen att de upplevde att det var bättre arbetsvillkor och kvalitet på de kommunala boendena. Det tycker jag manar till eftertanke.

Anf. 4 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik:

Herr talman! När det gäller kvalitet i äldreomsorgen är det en honörsfråga för regeringen, Kristdemokraterna och Maria Larsson. När det gäller kvaliteten har det inte i första hand med organisationsformen att göra utan med innehållet. Det är viktigt att säga. Personal som jobbar inom exempelvis ett privat företag är ju lika duktig som de som jobbar inom landstinget.

När det gäller lönerna finns det inget bättre sätt att få i gång lönediskussionen än att man får en mångfald inom vård och omsorg. Först då blir det allvar.

Anf. 5 EVA OLOFSSON (v) replik:

Herr talman! Jag kan väl bara säga att inom andra kvinnodominerade områden med många små arbetsgivare har man inte klarat av att rätta till lönerna. Däremot har kommuner och landsting, till exempel i Göteborg, som jag kommer från, tagit politiska beslut och höjt lönerna för äldreomsorgspersonalen med 1 000 kr i månaden.

Jag kan också konstatera att det inte finns några utvärderingar som visar att kvaliteten är bättre på privata äldreboenden än på kommunala.

Anf. 6 FINN BENGTSSON (m) replik:

Herr talman! Jag ber också att få tacka Eva Olofsson och Vänsterpartiet för erkännandet om satsningen till äldre och äldreomsorgen.

Men låt oss då kort konstatera att vi, till skillnad från vad socialisterna i den förra regeringen misslyckades med, genom att satsa på jobblinjen också har kunnat göra en offensiv satsning på just bland annat äldre och äldreomsorg. Det är alltså en förutsättning för att man ska kunna skapa ett mervärde för skattebetalarnas pengar.

Den andra poängen, som ni från Vänstern kritiserar, är vårt sätt att attackera också en effektivisering av utnyttjandet och användningen. Precis som Chatrine Pålsson sade är det helt nödvändigt att den närmast monopolliknande situation som i dag råder inom hälso- och sjukvården bryts och att vi får en mångfald av utförare.

Undersökning efter undersökning har visat att med en sund balans mellan det offentliga och annat entreprenörskap inom vården ökar effektiviteten och därmed utnyttjandet av skattebetalarnas pengar. Det är ett viktigt tillägg att vi också tillerkänns denna möjlighet.

Anf. 7 EVA OLOFSSON (v) replik:

Herr talman! Socialstyrelsen har utvärderat privatiseringarna och olika driftsformer i äldreomsorgen, och de kom inte fram till att det fanns någon kostnadsminskning med bevarad kvalitet eller någon bättre kvalitet. Så just på det området har det gjorts en undersökning som inte visar det som Finn Bengtsson säger.

Jag tror att effektivisering och att jobba rätt handlar väldigt mycket om anställningstrygghet, möjlighet till kompetensutveckling och att man känner att man trivs på jobbet och att man får vara med och påverka. Och det är just när det gäller de här delarna som utvärderingen i Stockholm inte visar att personalen blir bättre hos de privata arbetsgivarna. Arbetsmiljö, samarbete med kollegerna, anställningstrygghet, vidareutbildning var det som man var mest nöjd med när privata gick tillbaka till offentliga.

Jag tror att man ska akta sig för att säga att äldreomsorgen blir bättre genom konkurrens. Jag tror att den blir bättre genom att vi jobbar med kvalitet, diskussion och samarbete.

Anf. 8 FINN BENGTTSSON (m) replik:

Herr talman! Vänsterpartiet har aldrig varit någon banerförare för mångfald och konkurrens. Men låt mig då säga en sak, Eva Olofsson. Det är faktiskt på det här viset, när det handlar om mångfaldssatsning, att det inte bara tvunget måste vara bättre än det offentliga. Mångfalden innebär till exempel i ett kvinnodominerat yrke att man inte tvingar de anställda att bara ha en arbetsgivare. Man får också ett större utbud av arbetsgivare att välja mellan. Man ökar alltså makten för de anställda. Och det här är någonting typiskt som skiljer oss i alliansen från den tidigare majoritetens synsätt.

Anf. 9 THOMAS NIHLÉN (mp):

Herr talman! Målområde 6, en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård, är ett av de av riksdagen fastställda elva nationella folkhälsomålen.

En hälsofrämjande hälso- och sjukvård använder en ökad hälsoorientering som strategi för en effektivare hälso- och sjukvård. Det innebär att efterfrågan på resultat i form av hälsovinst och patientnytta ökar, vilket också innebär en förändring från en i huvudsak produktionsinriktad och produktionsstyrd hälso- och sjukvård till en mer resultatstyrd verksamhet.

Vi i Miljöpartiet är övertygade om att det här är en långsiktig överlevnadsfråga för svensk hälso- och sjukvård. Målmedvetna satsningar inom det hälsofrämjande och förebyggande området är att betrakta som strategiska investeringar, vilka leder till höjd livskvalitet och en bättre hälsa samtidigt som behovet av och efterfrågan på vård och omsorg minskar, vilket i sin tur på längre sikt leder till minskade sjukvårdskostnader.

En av de kanske viktigaste aktörerna i Sverige, som aktivt bidrar till att förverkliga och implementera en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård, är nätverket Hälsofrämjande sjukhus, Health Promoting Hospitals. Det är ett nätverk som är initierat av WHO. Nätverket har i dag 24 medlemmar och 28 medlemssjukhus i Sverige. Nätverket kan beskrivas som en idéburen ideell verksamhet där kriteriet för medlemskap är att man ska utveckla sin organisation mot en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Det hälsofrämjande sjukhuset tar också ett stort ansvar för och värnar den egna personalens hälsa och personliga utveckling för att den ska kunna utgöra ett föredöme och kunna inspirera andra i samhället till ett hälsosamt liv. Även kulturen ska finnas med som ett viktigt inslag i vården för att bidra till en stimulerande miljö som främjar hälsan för både patienter och personal. Ett hälsofrämjande sjukhus ska också vara ett ekologiskt föredöme där miljömedvetenhet präglar all verksamhet.

Vilket intresse eller vilken ambitionsnivå har då den nya regeringen när det gäller att underlätta, stödja och implementera uppfyllandet av målområde 6, en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård? Den frågan tycker vi är relevant med tanke på att regeringen valde att inte avsätta de 3 miljoner som nätverket Hälsofrämjande sjukhus ansökte om i samband med den senaste budgeten. Detta skedde trots att borgerliga partier haft med det anslaget i sina budgetförslag när de tidigare var i opposition.

Anf. 10 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik:

Herr talman! Jag blir glad när jag hör Thomas tala om en hälsofrämjande vård och omsorg. Det är helt i förenlighet, tror jag, med alla politiska partier och också professionen. Det har successivt vuxit fram ett oerhört medvetande om att det inte bara gäller att bota utan även att förebygga. Det gäller inte minst sekundärprevention, som jag många gånger brukar ta upp. När vi människor får den första varningen, den första hjärtinfarkten, är vi mer motiverade att sluta röka och så vidare. Och det känns oerhört viktigt.

När det gäller regeringens ambitioner vet jag att både Göran Hägglund och Maria Larsson, som är statsråd i Socialdepartementet, vill arbeta med de här frågorna. Sedan var det frågan om att det skulle stå och falla med att man har ett öronmärkt belopp i regeringens budget på 3 miljoner. Jag tror inte heller att Thomas Nihlén annat än inser att det inte är det som avgör den frågan. Det finns en ambition.

Anf. 11 THOMAS NIHLÉN (mp) replik:

Herr talman! Chatrine Pålsson påstår att det inte står och faller med öronmärkta anslag. Problemet är att det mig veterligt inte finns någon annan aktör än just det här nätverket, Hälsofrämjande sjukhus, som aktivt jobbar med att implementera målområde 6.

Det som också är lite bekymmersamt är att den nya regeringen i höstas drog tillbaka skrivelsen *Folkhälsopolitik för jämlikhet i hälsa och hållbar tillväxt*, som ju var en första uppföljning av de av riksdagen beslutade elva folkhälsomålen. Anmärkningsvärt är då att man inte har presenterat någon egen politik inom folkhälsoområdet efter det.

Anf. 12 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik:

Herr talman! Nu är det så att den här regeringen har suttit i drygt hundra dagar. Vi har en folkhälsominister, Maria Larsson, som jobbar och jobbar och jobbar för att lägga fram förslag. Thomas Nihlén's parti har suttit i regeringen i tolv år utan att ha förmått särskilt mycket.

När det gäller de 3 miljonerna och nätverket kan jag tala om att det i Sveriges kommuner och landsting pågår mycket folkhälsoarbete förutom det här nätverket, som jag också tycker är bra. Men skulle det bara stå och falla med det skulle det inte hända så mycket i svensk sjukvård.

Anf. 13 THOMAS NIHLÉN (mp) replik:

Herr talman! Det är ju intressant att höra. Det jag då undrar är om Chatrine Pålsson tror att regeringen delar Miljöpartiets uppfattning om att det här nätverket, Hälsofrämjande sjukhus, är en viktig aktör ute i landstingen när det gäller att jobba för att förverkliga och implementera det här målet.

Anf. 14 FINN BENGTTSSON (m) replik:

Herr talman! Jag tror att jag kan svara för alliansen att vi också mycket uppskattar det som Thomas Nihlén här levererar. Men låt mig ställa en fråga, för det finns någonting bedrägligt inbakat i det som kallas folkhälsosatsning. Vart tog individen vägen? Är det folkhälsan eller individhälsan som är det viktiga?

Det är klart att man kan använda skattebetalarnas pengar genom att bekräfta sina egna ideal, vad man tycker är den bästa sjukvården. Men någonstans finns det individer, patienter som också har ett önskemål om vård. Det är inte alltid så att våra ideal precis överensstämmer med varje enskild individs önskemål. Och det som kommer att bli skillnaden jämfört med de tolv tidigare åren, då ni höll på att styra vården, är att vi nu kommer att fokusera mer på att ha patienten i centrum och faktiskt fråga vad avnämaren ytterst vill ha. Det är den viktiga riksläkaren, och min fråga till Thomas Nihlén är då egentligen: Handlar detta om folkhälsa eller individhälsa?

Anf. 15 THOMAS NIHLÉN (mp) replik:

Herr talman! Det handlar om folkhälsa, men det jag nu pratar om är den befolkningsinriktade folkhälsosatsningen. Det gäller att skapa förutsättningar för en bättre hälsa och livskvalitet för hela befolkningen. Det är det jag pratar om.

Jag undrar om Finn Bengtsson kan svara på en fråga. Eftersom regeringen nu valde att inte anslå de statliga medlen till nätverket Hälsofrämjande sjukhus undrar jag om det finns några andra aktörer eller organisationer som aktivt jobbar med att uppfylla målområde 6. Eller finns det

några andra konkreta åtgärder som regeringen planerar att genomföra för att underlätta uppfyllandet av målområde 6?

Prot. 2006/07:53
24 januari

Allmän debattimme

Anf. 16 FINN BENGTTSSON (m) replik:

Herr talman! Som Thomas Nihlén mycket väl vet arbetar vi just med de frågorna i utskottet nu. Vi kan väl avvakta det resultatet, så kommer svar på den frågan.

Min fråga till er var egentligen: Vilket är det stora problemet med svensk hälso- och sjukvård som vi nu ser från alliansens sida som ni inte har sett eftersom ni inte har identifierat det som ett problem? Jo, det handlar om tillgängligheten. Vi har en fruktansvärd massa vårdköer i det här landet. Det är folk som behöver komma till vård som inte kommer dit. De tycker säkert att dessa folkhälsosatsningar är intressanta, men de vill först och främst ha vård.

Anf. 17 THOMAS NIHLÉN (mp) replik:

Herr talman! Jag ser verkligen fram emot regeringens kommande konkreta förslag inom hela folkhälsoområdet men kanske specifikt inom målområde 6, en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård. Tidigare har det varit ett område som har varit lite eftersatt. Det är det enda område som saknar tydliga indikatorer till exempel. Jag ser fram emot ett kommande förslag inte alltför långt in i framtiden.

Anf. 18 LENNART AXELSSON (s):

Herr talman! Gräddfilen till sillen och färskpotatisen på midsommarafton är något som många svenskar uppskattar och längtar efter. Gräddfiler i vården däremot är något som jag är övertygad om att de flesta säger nej till. Jag får nog leta länge hemma i Pershyttan och Nora innan jag hittar någon som säger sig vara positiv till det. Man vill att vården ska ges efter behov och inte efter hur tjock vars och ens plånbok är eller utifrån vilken typ av försäkring man har lyckats skaffa sig.

Vi här i landet är väldigt tålmodiga när det gäller att betala höga skatter så länge vi vet att de används rättvist och efter behov. Det gäller kanske framför allt inom sjukvården. Trots denna kunskap väljer nu den borgerliga högerregeringen av ideologiska skäl att inom kort lägga fram ett förslag som öppnar upp för privatiseringar av våra offentliga sjukhus.

Redan under 2007 kommer det att bli möjligt för landstingen att lämna ut sina akutsjukhus till bolag som sedan kan dela ut våra skattepengar i vinst till sina aktieägare. Dessutom försvinner förbudet för sjukhusen att blanda vanliga patienter och patienter med privata sjukförsäkringar. Det innebär att det skapas två olika sorters köer.

Vi socialdemokrater säger bestämt nej till dessa försämringar. Vi accepterar inte att det är något annat än vars och ens medicinska behov som avgör när och vilken typ av vård man får. Vi säger nej för att vi vill förhindra att våra offentliga sjukhus säljs ut till privata vinstintressen. De är mångmiljardinvesteringar som byggts upp av våra gemensamma medel under lång tid. Om vi säljer ut infrastrukturen i sjukvården och landstingen bara blir beställare av sjukhusvård är vi helt i händerna på dessa privata intressen.

Herr talman! Lagstiftningen behövs också för att säkerställa ett skattefinansierat sjukvårdssystem med hög kvalitet dit alla har lika tillträde. En patient som söker vård på ett offentligt finansierat sjukhus ska veta att det endast är hälsotillståndet som avgör vilken vård man får och hur snabbt man får den. Det ska inte avgöras av plånboken eller inbetalda privata försäkringspremier.

Våra offentliga sjukhus har byggts upp av alla och ska vara till för alla på lika villkor. Vi vill garantera att ingen ska behöva agera kund på en marknad den dagen man behöver vård. En demokratiskt styrd sjukvård som vi alla solidariskt betalar till över skattsedeln är det enda sättet att garantera inflytande, likabehandling och insyn i en sjukvård som vi alla förmodligen någon gång kommer att behöva förlita oss till. Jag tycker att vi ska spara gräddfilen till sillen och färskpotatisen och låta vården fortsätta att fördelas efter behov.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Phia Andersson, Luciano Astudillo, Monica Green, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson och Börje Vestlund (alla s).

Anf. 19 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik:

Herr talman! Jag vet inte vad jag ska börja med, men jag ska försöka. Den gräddfil som i dag finns i Sverige är Lennart Axelsson tillsammans med Vänstern och Miljöpartiet orsak till. Vi vill att vården ska fungera efter behov. Ingen i vårt samhälle ska behöva betala mer. Men det som har hänt är att 150 000 människor under senare år har tecknat en privat försäkring för att det inte har fungerat. Vi vill ha en sjukvård där vi inte behöver några privata försäkringar utan där vi får vård efter behov.

Det är inte så att våra olika alternativ över huvud taget är tillgängliga för att vi ska betala efter plånbokens tjocklek. Mångfald är samma avgifter, oavsett vem vi söker.

Det är lustigt med stopplagen. Det är bara ungefär två år som den har funnits. Innan dess har vi inte haft någon lag. Då var det ingen katastrof i den svenska sjukvården. Ni har gjort något slags historia av det här utan att titta i backspegeln. Snälla Lennart Axelsson, kolla i backspegeln!

Anf. 20 LENNART AXELSSON (s) replik:

Herr talman! Jag måste uppriktigt säga att jag inte riktigt förstår Chatrine Pålssons upprördhet. Jag förstår heller inte riktigt varför ni inte från er sida är villiga att ställa upp och försvara de förslag till försäkringar av den här lagstiftningen som ni ändå tänker införa. Det innebär helt klart att man öppnar upp för möjligheten att sälja de sjukhus som ni säger att ni inte vill sälja, och det öppnar upp för att man ska kunna få in försäkringspatienter i den offentligt finansierade sjukvården. Om ni inte har ambitioner att göra någonting av det här begriper jag inte alls varför ni inte låter den lagstiftning finnas kvar som gäller nu.

Det finns fyra ganska enkla punkter som handlar om att man inte får privatisera universitetssjukhus, man måste behålla ett offentligt sjukhus i varje landsting, man får inte ha den typ av gräddfiler som jag pratade om, och man måste återinvestera skattepengar i sjukvården och inte dela ut det till aktieägarna.

Anf. 21 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik:

Herr talman! För det första tror allianspartierna på kommun- och landstingspolitiker som också är folkvalda. Det är upp till dem att se till att hälso- och sjukvårdslagen fullföljs.

Det andra är att alliansen inte vill ha stopp och förbud och nej ut till den svenska sjukvården. Vi vill ha start. Vi vill entusiasmera. Vi vill uppmuntra. Vi vill uppfordra till att det ska fungera. Det är det som skiljer oss åt.

Anf. 22 LENNART AXELSSON (s) replik:

Herr talman! Ja, precis det. Ni vill uppmuntra till att man ska vara tvungen att använda sig av sjukvårdsförsäkringar för att få vård på våra sjukhus, och ni vill se till att skattepengarna går tillbaka till aktieägare i stället för att användas för att utveckla sjukvården. Vi har olika syn på den saken.

Anf. 23 FINN BENGTTSSON (m) replik:

Herr talman! I klassiska socialistiska samhällen utvecklas med ransoneringspolitik brödköer. Det är lite grann det vi ser exempel på när det handlar om den låga tillgängligheten till sjukvården i Sverige. Vi har alltså köer till sjukvården som är helt opåkallade. Det är där jag menar att vi skapar problemet med gräddfiler. Det är en myt att tro att gräddfiler är ett stort problem i ett öppet samhälle. Det största problemet är när du har en ransoning där folk står och väntar på att få det de faktiskt en gång har betalt med skattemedel.

Min fråga till talaren är om han tror att vi saknar gräddfiler i dagens sjukvård med de långa köer vi har. Det är det som är konsekvenserna av Socialdemokraternas långvariga sjukvårdspolitik som har satt folk i utanförskap, inte bara när det gäller arbete utan även den vård som de är berättigade till. Tror ni att det saknas gräddfiler i dag?

Anf. 24 LENNART AXELSSON (s) replik:

Herr talman! Om man med gräddfiler menar att det finns privata sjukvårdsförsäkringar så finns det det. Men det som gäller i dag är att man får vända sig till de privat finansierade sjukhemmen eller sjukhusen för att kunna nyttja sig av försäkringarna. Ni vill öppna upp även de offentliga sjukhusen för samma sak. Då är det inte någon tvekan om att det bildas två stycken köer, en för dem som har försäkringar och en för dem som går in den vanliga vägen. Det säger sig självt att om man har en koncern vars syfte är att se till att aktieägarna får så mycket pengar som möjligt väljer man de patienter som ger mest intäkter. Det kommer förmodligen att bli försäkringspatienterna. Vilka får stå tillbaka då?

Anf. 25 FINN BENGTTSSON (m) replik:

Herr talman! Jag vill säga till Lennart Axelsson att vi inte kan ta hela den här diskussionen på en 30 sekunders replik. Jag vill dock påstå att det finns gräddfiler i ett samhälle med ransoning och köer till sjukvården, som vi har. Problemet med de köerna är att de inte är transparenta, och de är därmed inte heller möjliga att påverka med politik.

Jag kan också acceptera att det kan bli problem med en annan typ av gräddfiler i ett annat samhälle. Men då är de möjliga att påverka eftersom de är öppna, synliga och även tillgängliga för en politisk diskussion. Så är det inte i dag.

Anf. 26 LENNART AXELSSON (s) replik:

Herr talman! Det är väl bara att konstatera att detta är ytterligare ett förslag som kommer att göra att det är pengarna som styr i stället för behoven i vårt samhälle. Det är bara att beklaga att det är så.

Anf. 27 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Jag delar Lennart Axelssons syn att det inte är plånbo-ken som ska styra vården. Vi ska heller inte ha gräddfiler i vården. Men se ändå möjligheterna genom slopandet av stopplagen – det innebär en vitalisering av vården!

Den politiska debatt som förs är ofta svart eller vit, men det finns ju faktiskt en gråskala däremellan. Även jag litar på våra förtroendevalda ute i landstingen. Man kommer inte att sälja ut hela akutsjukhus, som somliga redovisar som en framtida lösning. Man kommer att sälja ut vissa delar och stärka mångfalden i vården, alltså öka möjligheterna till utveckling av svensk sjukvård.

Vad vi glömmer i hela den här debatten är att möjligheten för kvinnor att starta eget inom vårdsektorn ökar när vi slopar stopplagen. Det är en möjlighet som man i dag är utestängd från och som också ger kvinnorna en chans till ökade löner. Det finns inga avtalsförhandlingar som innebär den ökning av lönebildningen som det här skulle kunna göra.

Anf. 28 LENNART AXELSSON (s) replik:

Herr talman! Jag kan förstå om Jörgen Johansson kanske inte har satt sig in helt och hållet i den nuvarande lagstiftningen. Just det som Jörgen Johansson pekar på finns det alla möjligheter att göra även med den nuvarande lagen.

Jag försökte säga förut att stopplagen, som man kallar den, innebär fyra saker: Man kan inte sälja ut universitetssjukhusen. Man måste ha minst ett sjukhus i offentlig regi i varje landsting. Man får inte ha några gräddfiler på sjukhusen, alltså en kö för försäkringspatienter och en för landstingspatienter. Man måste återinvestera vinsten i sjukvården och får alltså inte ge ut den i form av aktieutdelningar.

Ingenting av det som regleras här hindrar det som Jörgen Johansson är ute efter. Primärvården berörs över huvud taget inte av den lagstiftningen.

Jag tror nog att man har alla möjligheter att redan i dag göra det som Jörgen vill.

Anf. 29 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Herr talman! Jag tror att ingen kommer att vara intresserad av att sälja ut något universitetssjukhus. Hur har signalen till landstingspolitikerna varit från sittande regering när man har haft stopplagen? Den har varit absolut, trots de här fyra punkterna som Lennart Axelsson talar om. Signalverkan är alltså viktig i det här sammanhanget.

Inom sjukhusen finns det specialiteter som man mycket väl skulle kunna bedriva på entreprenad. Därmed skulle man kunna skapa mångfald som stimulerar hela hälso- och sjukvården.

Prot. 2006/07:53
24 januari

Allmän debattimme

Anf. 30 LENNART AXELSSON (s) replik:

Herr talman! Jag är återigen beredd att undervisa Jörgen Johansson lite i lagens innehåll. När det gäller just det som han nämnde sist finns det möjligheter också med nuvarande lagstiftning.

Jag kan bara återigen konstatera att talare efter talare från alliansen väljer att ducka för förslaget som man själv lägger fram. Det verkar som att man inte riktigt tror på det själv. Man säger att sjukhus inte ska säljas ut. Men varför ska då lagstiftningen förändras? Det tycker jag verkar fullständigt vansinnigt! Om man nu vill ha sjukhusen kvar, varför inte låta lagstiftningen finnas?

Utbildning

Anf. 31 PERNILLA ZETHRAEUS (v):

Herr talman! Det är orimligt att förbjuda någon att tala sitt eget modersmål. Detta svar fick jag från kulturministern under frågestunden i torsdags på en fråga angående språkförbudsdebatten gällande skolor i Landskrona och Malmö. Beskedet var viktigt eftersom statsrådet Nyamko Sabuni tidigare kallat förslaget om att förbjuda Malmös skolelever att tala andra språk än svenska på lektionstid för en rimlig pedagogisk lösning.

Folkpartiet tänker tydligen genom de små stegens tyranni vänja opinionen vid allt grövre rasistiska förslag. Det är en utveckling som bekymrar mig. Språktester, gynkontroller och nu språkförbud i skolan – vad kommer härnäst? Blir det slöjförbud, religionsförbud eller kanske yrkesförbud?

Den växande rasismen riskerar att bli det enskilt största hotet mot den demokrati vi har. I det läget borde regeringen och alla dess partier vara glasklara i sin vilja att förmedla värderingar som bygger på respekten för alla människors lika värde. I stället riskerar åtminstone ett av allianspartierna att bli demokratins dödgrävare genom att gång på gång fiska i rasismens grumliga vatten.

För inte så många årtionden sedan, herr talman, rådde svensktvång på skolor i detta land. Många minns hur man fick stryk när man råkat säga något på sitt finska modersmål på rasten, hur generationer skuldbelades för sitt språk, tappade sin kulturella identitet och blev halvsvåriga eller, längre tillbaka, hur minoriteter systematiskt förföljdes och stigmatiserades i Sverige.

Detta händer runtom i världen i dag. Det kan många, både barn och vuxna, vittna om som har flytt till Sverige. Det borde aldrig mer kunna hända i Sverige.

Nu är ärendet med det språkförbud som införts på Gustav Adolfskolan i Landskrona anmält till Diskrimineringsombudsmannen, och DO:s granskning kommer säkerligen att visa att språkförbudet står i strid med gällande lag. Något annat vore konstigt. Det ska bli intressant att se resultatet av den granskningen.

Till dess är det bara en glasklar markering som gäller: Rätten att tala sitt modersmål får aldrig förvanskas eller förenklas till en fråga om disciplin i skolan! Det borde stå fullständigt klart för samtliga partier i Sveriges riksdag.

I detta anförande instämde Luciano Astudillo och Monica Green (båda s).

Anf. 32 ULF NILSSON (fp) replik:

Herr talman! Större delen av detta anförande handlade om mänskliga rättigheter och rasism, frågor som inte alls är berörda i de här förslagen.

Låt oss börja med Malmö. Här finns ett förslag om riktlinjer som Folkpartiet i Malmö, alltså Folkpartiet lokalt, har fört fram. Det handlar om att lektioner normalt sett ska föras på svenska. Det säger ingenting om rätten att tala sitt eget språk i andra sammanhang. Detta är ju en pedagogisk inriktning, att man i första hand ska tala det språk som undervisningen hålls på. Det handlar inte om att förtrycka andra språk, att vara emot hemspråk eller någonting sådant.

Sedan kan vi ta Landskrona. Där gör skolan äntligen någonting efter månader och år av besvär. När det gäller just denna del i förvaltningens förslag, att man ska tala svenska på rasterna, har säkert Pernilla Zethraeus sett att både skolminister Jan Björklund och integrationsminister Nyamko Sabuni har sagt sig vara skeptiska.

Anf. 33 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Jag tror att man måste se att även Malmöförslaget är rasistiskt och riskerar att underblåsa rasistiska strömningar. Att förespråka eller införa generella språkförbud, vare sig det är på lektionstid eller på övrig skoltid, är någonting annat än att skapa ordning och reda i skolan, att erbjuda ett vanligt vuxenskap och att förmedla värderingar till eleverna om hur man uppför sig, om hur man är mot varandra och om respekt och ordning i skolan. Ett generellt förbud riskerar att driva upp, förstärka och underblåsa rasistiska strömningar, och det riskerar dessutom att komma i strid med gällande lag. Det vänder jag mig emot.

Anf. 34 ULF NILSSON (fp) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att man ska missbruka ordet rasistisk. Vi tycker alla att rasism och generaliseringar över folkgrupper är bland det värsta som förekommer i samhället.

Det man föreslår i Malmö är inte rasistiskt. Det är pedagogiska riktlinjer utan några som helst sanktioner, pedagogiska riktlinjer om att man i klassrum där man inte har nyanlända invandrare utan vanlig undervisning ska tala svenska. Det har ingenting med rasism att göra. Pernilla Zethraeus gör kampen mot rasism en otjänst genom att använda det ordet på det sättet.

Anf. 35 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Om man inte ser att rasismen och islamofobin gror i Sverige ser man inte skogen för bara träd. Om man inte ser att den här typen av förslag riskerar att underblåsa sådana strömningar måste man vara politiskt blind.

Den här typen av förslag väcker mycket obehagliga minnen hos människor som har flytt från ett förtryck gentemot kurder eller andra etniska minoriteter i sina hemländer. Det får människor som tillhör våra etniska minoriteter att rysa av obehag när de jämför det nuvarande förslaget med historien.

Anf. 36 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Herr talman! Att prata svenska i de svenska skolornas klassrum är enligt Pernilla Zethraeus rasism. Att vi ska ha ett gemensamt kommunikationsverktyg, där vi alla kan förstå varandra, är rasism. Jag tror att Pernilla Zethraeus lever i en värld som väldigt få svenskar delar i dag.

Utanförskapet, splittringen av vårt samhälle, är ett *mycket* allvarligt problem. Vi måste hitta det gemensamma, det som förenar, det som gör det möjligt att kommunicera med varandra. De skolor vi pratar om här, skolorna i Malmö och många i Landskrona, har otroligt allvarliga problem. De här skolorna hänger inte ihop. Man måste bygga en skola för alla, där alla kan vara med och kommunicera med varandra. Det här är inte rasism. Det här är integration på riktigt.

Anf. 37 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Detta är inte integration, det är rasism. Jag har själv, och det har många med mig, arbetat i en finskspråkig klass där undervisningen bedrevs på finska. Många av barnen var födda i Sverige men behärskade inte det svenska modersmålet. Att de skulle prata över huvud taget krävde att de fick undervisning på det språk de behärskade, nämligen finska. Den flexibiliteten måste vi hålla öppet för och vi måste akta oss noga för signalsystem som innebär att människors modersmål nedvärderas. Det är det som har lett till att generationer av människor som har vuxit upp i det här landet har blivit halvspråkiga och lärt sig skämmas för sitt språk och sin kultur.

Anf. 38 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Herr talman! Pernilla Zethraeus blandar ihop två helt olika saker. Finska klasser, spansktalande klasser eller tyska i Tyska skolan, det är klart att de ska tala tyska, spanska eller finska. Vi pratar om skolor där det finns många olika människor från många olika bakgrunder. I de skolorna behöver vi något gemensamt, ett språk. Vi behöver kommunicera med varandra. Vi måste riva ned murarna. Vi måste underlätta skapandet av ett land för alla. Det är det som det handlar om, Pernilla Zethraeus.

Anf. 39 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! För det första finns det människor som är födda i Sverige som har andra modersmål än svenska. För det andra finns det människor som har invandrat till Sverige som har behov av att kommunicera och få undervisning på det språk de förstår, nämligen det egna modersmålet. Det är en förutsättning för att sedan ta till sig det svenska språket.

Det finska exemplet kunde ha gällt andra modersmål också. Vad jag menar är att man med sådana här generella förbud, som drar alla över en kam och som automatiskt markerar att andra språk än svenska icke är önskvärda, riskerar att få negativa konsekvenser.

Anf. 40 LARS HJÄLMERED (m):

Herr talman! Jag kommer att tala om möjligheten att skapa ytterligare några fria lärosäten. Utbildning är ju ett av de viktigaste områdena för alliansen att ta sig an under mandatperioden. Flera viktiga steg har tagits för att utveckla högre utbildning och forskning, flera är på gång. Den särskilda kvalitetssatsningen inom grundutbildningen och satsningen på höjda forskningsresurser till universitet och högskolor som nu genomförs tycker jag är två bra och talande exempel.

I budgetpropositionen i höstas angavs också att den politiska tillsättningen av styrelser för universitet och högskolor vid lärosätena ska försvinna. Det är bra och principiellt riktigt. Men jag tycker att det är dags att ta ett steg till.

Högskolan i Jönköping och Chalmers tekniska högskola gjordes för snart 15 år sedan om till stiftelsehögskolor. Erfarenheterna är utslutande positiva. Studenter, personal och omgivning i näringsliv och kommuner är i båda fallen nöjda. En friare roll och en ekonomisk trygghet har gagnar skolornas utveckling och möjliggjort viktiga satsningar inom bland annat miljö och pedagogisk utveckling. Givet de goda erfarenheterna från Chalmers och Högskolan i Jönköping tycker jag att det är dags att ge några ytterligare lärosäten möjligheten att släppas fria.

Poängen är att skapa fria akademier som kan erbjuda studenter och forskare frihet, oberoende och kreativa miljöer. Jag tror att det finns flera frågor att beakta vid en omstöpning, exempelvis att ge stabila ekonomiska villkor, lokaler, möjlighet för lärosätena att själva prioritera för lärosätet viktiga forskningsområden där det finns en möjlighet att nå framgång men också styrformerna för dem. Lärdomar från andra länder tror jag också kan vara rimligt att titta närmare på. De kan inspirera och bidra i det arbetet.

Flera lärosäten skulle lämpa sig väl för att drivas som stiftelse eller i en annan form. Ett bra exempel tycker jag är Handelshögskolan i Göteborg. Handels är redan i dag en avgränsad del av Göteborgs universitet och har utbildning och forskning av hög klass och ett väl utvecklat samarbete med det omgivande samhället. En friare roll skulle med all säkerhet ge Handels i Göteborg möjligheter att utvecklas lika gott som Högskolan i Jönköping och Chalmers.

Det är min förhoppning, herr talman, att regeringen under den här mandatperioden tar initiativ till att skapa ytterligare några fria lärosäten. Det skulle öppna för Handels i Göteborg att tillsammans med andra lärosäten kunna aspirera på möjligheten att verka i en friare roll, till gagn för såväl studenter och personal som det omgivande samhället.

Anf. 41 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag ska bara fastna vid en fråga som nämndes här. Det var, som vi känner till, att folkföreträdare inte längre ska få finnas i högskolornas styrelser. Det vore intressant att höra, Lars Hjalmered, på vilket sätt folkföreträdarna skulle ha hindrat en högskola från att utvecklas i positiv riktning.

Jag måste säga att det förslag som läggs fram skrämmer mig på så sätt att det är statliga pengar. Det är skattebetalarnas pengar som till stor del används på högskolorna. Att då förhindra folkföreträdare att finnas med i skolorna och påverka utvecklingen tycker jag verkar väldigt konstigt. Likaså att rektor ska ha stort inflytande på hur styrelsen ska se ut, samtidigt som styrelsen i sin tur ska utse rektor så småningom. Jag tycker att det förslag som läggs fram lite grann påminner om att man borstar ryggen på varandra.

Anf. 42 LARS HJÄLMERED (m) replik:

Herr talman! En viktig poäng jag kan se är att vi får akademier som har en stor frihet när det gäller att verka inom utbildning och forskning. Då tror jag att det är många saker man behöver göra.

Att den direkta politiska tillsättningen kommer bort tror jag är bra. Förslaget innebär de facto inte att Sven-Erik Österberg eller andra politiker skulle vara uteslutna när det gäller styrelseuppdrag inom högskolor och universitet, däremot att man ska titta på vad man tycker är bäst för de olika lärosätena.

Det jag valde att fokusera på i mitt anförande är ytterligare ett steg och en möjlighet som jag tycker att man borde utveckla, baserat på de goda erfarenheter som finns från Chalmers och Högskolan i Jönköping.

En annan form är till exempel stiftelse. Det kan möjliggöra att man ger ökad frihet och oberoende. I Chalmersfallet har man gjort viktiga satsningar på ett mikroelektroniskt centrum, på pedagogisk forskning och på delar av miljöområdet. Man har också möjliggjort ägandet av egna fastigheter, möjligheter som andra universitet och högskolor inte haft. Jag tycker att vi måste titta på den möjligheten också.

Anf. 43 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Det var inget svar på min fråga, på vilket sätt folkföreträdare, i form av representanter för Sveriges riksdag, skulle ha förhindrat en bra utveckling på högskolorna. Hjalmered pekar ju på andra saker som han vill göra, att han vill gå vidare.

Jag tar inte tillfället i akt att diskutera det nu utan pekar mer på att de som faktiskt har beslutat om resurserna till skolorna inte finns med och har insyn därför att det skulle hindra skolornas utveckling. Det är faktiskt att gömma undan insynen i en väldigt viktig verksamhet som kostar skattebetalarna stora pengar. Den insynen behövs, tycker jag.

Anf. 44 LARS HJÄLMERED (m) replik:

Herr talman! I direkt mening har det inte funnits några hinder. Däremot tror jag att en annan tillsättning av styrelsen är till bättre gagn för den högre utbildningen och forskningen, det vill säga en annan grundsyn i sammanhanget.

Vi får inte glömma bort att det finns lagar och förordningar som gäller för universitet och högskolor och som garanterar en viktig insyn och rättssäkerhet för studenter. Jag är inte orolig för det utan jag tror att vi är på rätt väg och har mycket framför oss på området.

Anf. 45 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Jag ska prata om en konkret utbildningsfråga. Allt färre i dagens Sverige tar allt dyrare körkort. Håller körkortet och rätten att bruka våra vägar på att bli en klassfråga?

Sverige är ett EU-land som är stort till ytan och med relativt liten befolkning. Behovet av bra vägar och möjlighet att köra på dem är av mycket stor betydelse för de allra flesta svenskar, framför allt för dem som bor på landsbygden. Självfallet ska vägar, bilar och förare vara så säkra som möjligt för att minska skador och dödsfall i trafiken.

Sverige har väl fungerande trafikskolor och höga krav för att ta körkort. Det är i grunden bra. Samtidigt är kunskapskraven för att ta körkort bland de mest krävande i EU, och Sverige tillhör de länder där körkortet kostar mycket pengar. Kraven ska vara höga, men det måste också vara möjligt för de allra flesta att till rimliga kostnader och krav erhålla körkort. För dem med studievana och pengar är körkortet inget problem. Det tar man lätt som en plätt. Men för många, ofta killar, kan det uppenbart rätt krävande och komplicerade teoriprovet vara en mardröm med ständigt upprepade omtentor, tidskrävande förberedelser och nervositet innan man till slut lyckas komma över gränsen. Provens stora kunskapsinnehåll, krav på mycket detaljkunskaper över hela trafikområdet och klurig frågeutformning med rätt närliggande svarsalternativ ligger delvis bakom det faktum att de underkända proven är så många. Knappt 50 % av proven godkänns.

Den som på grund av höga kostnader och krav, trots het önskan, inte lyckas eller har råd att ta körkort får en mycket dålig start i livet. Något måste göras. Nu minskas också antalet platser där teoriprovet kan avläggas och uppkörning för körkort kan ske, vilket gör att många på landsbygden måste förflytta sig tio mil för att göra proven.

Körkort och rätt att utnyttja vårt gemensamma vägnät får inte vara något som alltmer förbehålls endast dem som har god studievana och ekonomiska resurser.

Hur ska man då komma till rätta med detta? Jag tror att teoriprovet måste ses över och göras om. Nu får man lära sig hur Vägverket vill att man ska svara på frågorna, inte bara faktakunskaperna. Jag tror också att trafikskolorna kan ges en bättre roll, till exempel genom att certifiera dem. Vem vet bättre än läraren när eleven är mogen att ge sig ut på vägarna? Låt certifierade trafikskolor utfärda prövokörkort. Man kan börja köra, och trafikläraren kan fungera som mentor och hålla uppföljningssamtal. Sedan övergår prövokörkortet till ett riktigt körkort. Det tror jag är en mycket intressant väg att gå. Då kan man ta körkort i hemmiljön även på mindre orter. Det kommer inte att försämra trafiksäkerheten, och de som nu kämpar hårt för att ta körkort kommer att kunna få det på ett rimligare sätt utan att det görs avkall på trafiksäkerheten.

Anf. 46 BÖRJE VESTLUND (s) replik:

Herr talman! I mångt och mycket kan jag hålla med om vad Staffan Danielsson säger, men det finns dock några saker där han blandar ihop äpplen och päron. Det är inte teoridelen som utgör den stora kostnaden för körkortseleverna utan det är just att lära sig att köra.

Vi kan säkert fortsätta att diskutera frågan om certifierade körskolor, men problemet är att någon gång få det utfärdade kortet. Förskräcker inte det som har hänt med till exempel EU-moppar? Det är något som inte har fungerat särskilt bra. Ska vi ge oss på ett nästa projekt där andra än myndigheter certifierar möjligheten att vara ute på våra vägar? Det finns exempel på när det inte har fungerat.

Jag tycker också att vi kan se över teoriprovet. Men det ska kanske göras på andra sätt. Till exempel kan ny teknik användas ute på körskolorna. Det är en sak som man kan fortsätta att diskutera.

Anf. 47 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Herr talman! Det var frågan om bekymmer med teorin. Om man bor tio mil från den plats där teoriprovet erbjuds kan det ta en halv dag eller mer att göra provet. Man får vänta tre, ibland upp till sex veckor för att få göra provet. Tiden drar i väg. Om man tentar fem sex gånger blir det fråga om mycket pengar. Det är en kostnad och ett bekymmer.

Frågan om körskolorna är intressant. Bra körskolor med kapacitet – självfallet kontrollerade av staten – kan erbjuda teoriprovet. Körskolorna bedömer sedan när man kan släppas ut på vägen och genomför därefter uppföljningssamtal. Det ska självfallet ske under statens, Vägverkets, insyn. Frågan behöver diskuteras, och Börje Vestlund hade intressanta synpunkter.

Jämställdhet

Anf. 48 EVA JOHNSON (kd):

Herr talman! Den avgående regeringen hade en mycket tydligt uttalad linje i sin familjepolitik. Det var kommunal barnomsorg till alla, oavsett vad föräldrarna vill, och det var heltidsarbete till alla föräldrar, oavsett om de önskar göra andra prioriteringar eller inte.

Som utmärkta styrmedel har bland annat maxtaxan och olika skattereformer fungerat. Det finns emellertid en självklar verklighet som de flesta av oss är mycket medvetna om, nämligen att olika familjer i olika situationer har olika behov. Den av Socialdemokraterna starkt styrda familjepolitiken har varit enkel. Föräldrar ska arbeta och barn ska fostras av professionella pedagoger på dagis. Barn i familjer som ser ett annat behov måste foga sig eller bli utan stöd. De enda som har haft råd att avstå från statens val av barnomsorg har varit de allra rikaste.

Maxtaxans införande har inneburit en av de största förstärkningarna i skillnaderna mellan fattig och rik som vi har noterat på mycket länge i Sverige. Det är orättvist, men det behöver inte vara så. Orättvisan är konstruerad och inte en naturlag.

Väldigt många av Sveriges småbarnsföräldrar känner sig förtryckta av det nuvarande systemet. Den familjepolitik som har präglat Sverige fram till regeringsskiftet är ett utmärkt exempel på hur folkliga krav på en rättvis och jämlik familjepolitik med betydligt större valfrihet har negligerats. Rätten för föräldrarna att själva bestämma och fritt få välja barnomsorg efter det egna barnets behov är naturligtvis en självklarhet för ett land och en regering som hyllar de demokratiska principerna.

När den borgerliga regeringen gav småbarnsföräldrarna möjlighet att stanna hemma med vårdnadsbidrag ville 64 % utnyttja det omedelbart.

Den nya regeringen lyssnar på föräldrarna. Vi har tagit medborgarnas önskemål på allvar, och vi kommer att införa en större valfrihet inom barnomsorgen. Äntligen närmar vi oss en jämställdhet i praktiken. Införande av vårdnadsbidrag innebär en jämställdhet som utgår från behoven hos våra medborgare och som behandlar medborgare, oavsett deras val av omsorg för sina barn, på lika villkor. Det är en jämställdhet på lika villkor.

Ett av många viktiga beslut som vår nya alliansregering kommer att genomföra är införande av vårdnadsbidraget. Barn vill ha tid med sina föräldrar. Föräldrar önskar mer tid med sina barn. Den ekvationen löser vi kristdemokrater tillsammans med vår nya regering.

I detta anförande instämde Chatrine Pålsson Ahlgren (kd) och Maria Kornevik Jakobsson (c).

Anf. 49 EVA OLOFSSON (v) replik:

Herr talman! När jag läste rubriken trodde jag att det skulle handla om jämställdhet, det vill säga kvinnors och män lika rättigheter, möjligheter och ansvar. Men det var väl en för hög förhoppning när kd pratade om vårdnadsbidrag.

Jag vill ta jämställdheten på allvar. På vilket sätt tror Eva Johnsson att kvinnors och mäns lika möjligheter till arbete, utveckling, makt och lika pensioner stärks med hjälp av vårdnadsbidraget?

I dag är det kvinnorna som stannar hemma när barnen är små och som börjar förvärvsarbete deltid när barnen blir lite större. Papporna jobbar lika mycket oavsett hur små eller stora barnen är. 80 % av föräldrapenningen tas ut av kvinnor, 20 % av männen. Kvinnorna tillbringar ungefär dubbelt så mycket tid som männen med barnen, både de små och de lite större. På vilket sätt förändrar vårdnadsbidraget den strukturen?

Anf. 50 EVA JOHNSON (kd) replik:

Herr talman! Det som i grunden skiljer Vänsterpartiets politik från Kristdemokraternas är att vi litar på det goda valet hos den enskilda familjen. Vi tror inte på hela handens princip, där man pekar med hela handen och från politiskt håll bestämmer: det här är bäst för dig själv! Vi litar på varje familjs enskilda val och på att det är bäst för dem själva.

Vi tror också att till exempel jämställdhetsbonusen, som vi också kommer att införa i samband med vårdnadsbidraget, kommer att vara positiv och en morot för de föräldrar som önskar utnyttja vårdnadsbidraget. Jag vill gärna understryka att vårdnadsbidraget är en frivillig möjlighet för föräldrarna. Det är inte något obligatorium.

Anf. 51 EVA OLOFSSON (v) replik:

Herr talman! Jag kan bara konstatera att kd:s förslag kommer att förstärka den ojämlika fördelningen av makt och ansvar för barnen. Sett utifrån barnens perspektiv, på vilket sätt kommer barnen att få mer delaktighet av sin pappa? Det är viktigt att barn har rätt till både sin mamma och sin pappa. Den frånvarande pappan har varit alltför vanlig.

Vänsterpartiet vill i stället förkorta arbetstiden, så småningom bygga ut föräldraförsäkringen, se varje människa som en individ som tar ansvar för sitt barn och ha en delad föräldraförsäkring.

Anf. 52 EVA JOHNSSON (kd) replik:

Herr talman! Jag kan bara konstatera att under de tolv år som Vänsterpartiet tillsammans med övriga nuvarande oppositionspartier haft makten har jämställdheten minskat med hela handens politik, som ni har använt. Vi kommer att ha en annan politik, och framtiden kommer att visa resultatet. Jag är övertygad om att det kommer att vara mer positivt, men vi kommer att utvärdera det om några år.

Anf. 53 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Som jag sade före replikskiftet har vi flera replikanter, men tyvärr hinner vi inte med dem. Jag beklagar att vi inte hann med fler ärenden under den allmänna debattimmen, men ber att få tacka för deltagandet och påpeka att det kommer fler allmänna debattimmar framöver.

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:213

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:213 Situationen i Somalia

av Hans Linde (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 30 januari 2007.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 12 januari 2007

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Interpellation 2006/07:224

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:224 Framtidsinriktad polisutbildning

av Peter Hultqvist (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 17 januari 2007

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

5 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2006/07:FPM30 Förordning om förbud mot hund- och kattskinn
KOM(2006)684 till miljö- och jordbruksutskottet

2006/07:FPM31 Grönbok: En modern arbetsrätt för att möta 2000-talets
utmaningar *KOM(2006)708* till arbetsmarknadsutskottet

6 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträden

Förste vice talmannen meddelade att uppteckningar från EU-nämndens sammanträden fredagen den 8 december och onsdagen den 13 december inkommit.

*Justitieombudsmännens
ämbetsberättelse*

7 § Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Föredrogs
konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU7
Justitieombudsmännens ämbetsberättelse (redog. 2006/07:JO1).

Anf. 54 BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Vi ska nu behandla konstitutionsutskottets betänkande nr 7, *Justitieombudsmännens ämbetsberättelse*.

Vi har inga reservationer till betänkandet och heller inga särskilda yttranden. Det innebär inte att detta på något sätt skulle vara ett betänkande som inte har diskuterats eller rönt uppmärksamhet – tvärtom. Det här är en mycket viktig redogörelse för justitieombudsmännens verksamhet mellan den 1 juli 2005 och den 30 juni 2006.

Justitieombudsmännen har som uppgift att utöva tillsyn över verksamheter som bedrivs av våra myndigheter, men också av kommuner och landsting, och att följa att man följer de lagar, förordningar och författningar som finns. Denna tillsyn gör justitieombudsmännen på lite olika sätt, dels genom att de får anmälningar, klagomål, från allmänheten, dels genom att de gör inspektioner på eget initiativ eller ser över verksamheter utifrån bedömningar som de själva gör.

Detta är en mycket viktig redogörelse som säger mycket om tillståndet i vårt land och också om hur våra myndigheter fungerar. Det är en väldigt intressant läsning med ett mycket högt läsvärde. Den väcker frågor och funderingar hos oss som har läst den, funderingar och reflexioner som jag tycker är viktiga att ha med sig i lagstiftningsarbetet. Men det handlar också om hur våra myndigheter och våra kommuner på ett bättre sätt kan utveckla och förbättra sin verksamhet.

Vi i konstitutionsutskottet har som sagt var fått en bra redogörelse av innehållet i ämbetsberättelsen. Den fick vi genom de fyra justitieom-

budsmännen Mats Melin, Nils-Olof Berggren, Kerstin André och Cecilia Nordenfelt.

I samband med denna redogörelse diskuterade vi hur vi på ett bättre sätt skulle kunna öka uppmärksamheten på innehållet, därför att vi tycker att detta är av så stort intresse, inte bara för riksdagens ledamöter och utskotten utan också för den stora allmänheten. Vi har sagt att vi tillsammans, justitieombudsmännen och utskottets ledamöter och kansli, ska återkomma i frågan. Vi tycker som sagt var att denna berättelse förtjänar en mycket stor uppmärksamhet, och vi är beredda att göra vad vi kan för att den också ska få det.

Anf. 55 PER BILL (m):

Herr talman! Traineegruppen från länsstyrelserna i Svealand och andra åhörare! Låt mig börja med något ovanligt, att helt instämma i min socialdemokratiska kollegas anförande. Vi har gemensamt beslutat att gå upp i den här debatten just för att poängtera hur viktigt det här ärendet är.

Det finns lite av en idé i riksdagen, som sedan sprider sig ut i landet, att om man är överens i ett ärende är det inte så viktigt. Vi är ofta eller nästan alltid överens i det här ärendet. Det är kanske det som gör att det på riksdagens hemsida i dag på morgonen inte finns ett enda ord på förstasidan om att justitieombudsmännen ska lämna sin ämbetsberättelse – en viktig del i den svenska kontrollmakten, en viktig del i hur vi sakta men säkert gör den svenska demokratin ännu lite bättre.

Alla riksdagens partier står bakom det här ärendet och alla kommer vi gemensamt att jobba för att vi steg för steg ska göra denna ämbetsberättelse mer synlig för allmänheten och för våra kolleger här i riksdagen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 10 §.)

8 § Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

Föredrogs

konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU10

Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning.

Anf. 56 PHIA ANDERSSON (s):

Herr talman! Till betänkande KU10 har vi, precis som till det tidigare betänkandet, inga reservationer. Vi har inte heller några särskilda yttranden. Det visar på att vi i konstitutionsutskottet har en kritisk inställning, oavsett parti, till de verksamheter som vi har att granska och också på vikten av att lära oss av det som kommer fram i granskningarna för att kunna förbättra arbetet.

Därför vill jag ändå sätta fokus på två delar som vi gemensamt har kritik mot. Det gäller bidrag till organisationer och myndigheter. Granskningen visar att återrapporteringen från bidragsmottagare har varit väldigt bristfällig.

Prot. 2006/07:53
24 januari

*Justitieombudsmännens
ämbetsberättelse*

*Granskning av
statsrådets
tjänsteutövning och
regeringsärendenas
handläggning*

Jag vill också påtala att man 2006 beslutade om nya och delvis omarbetade riktlinjer. De riktlinjerna förväntas kunna leda till bättre rutiner hos Regeringskansliet för handläggning av bidragsärenden. De ger också stöd till bidragsmottagare att komma in med fullgoda rapporter. Det är viktigt att konstitutionsutskottet fortsätter granskningen för att se om de nya rutinerna ger den effekten.

Jag vill också fästa uppmärksamheten på vikten av JO:s och Riksrevisionens rapporter och iakttagelser och att de tas till vara som inslag för att förbättra lagstiftning och rutiner. Regeringens sammanställning över vidtagna åtgärder visar att man oftast inte vidtar åtgärder trots att man får goda råd utifrån rapporterna.

Vi är övertygade om att riksdagens ombudsmäns framställningar och beslut kan ge värdefull information om vad ombudsmännens iakttagelser kan leda till. De bör också följas upp. Även de kan ligga till grund för förbättringar.

Med det vill jag yrka på godkännande av utskottets anmälan i betänkandet.

Anf. 57 PER BILL (m):

Herr talman! Även i detta ärende är konstitutionsutskottet helt överens över alla blockgränser och partigränser. Enligt 12 kap. 1 § i regeringsformen ska KU granska statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning.

I dag har vi det vi brukar kalla höstgranskningen, även om det kanske skulle kallas vintergranskning med tanke på väderleken just nu. Det är här vi tittar på allmänna administrativa delar i Regeringskansliet. Det är mindre spännande tycker journalister eftersom det inte är några statsråd som kan känna sig trampade på tårna eller på annat sätt få sig en liten uppsträckning och råd om hur man ska sköta sitt fögderi bättre i framtiden.

Jag skulle vilja säga att den här allmänna delen är lika viktig som vår vårgranskning.

Vi har i dagens betänkande behandlat åtta olika delar. Det handlar om procedurer kring själva regeringsskiftet, regeringens sammansättning och organisation, regeringsprotokollen, vissa förvaltningsärenden som hade att göra med hur vissa företag kunde slippa elskatter och CO₂-skatter, hur man sköter bidrag till organisationer och så vidare.

Flera av mina kolleger i alliansen kommer senare i dag att fokusera på olika delar av det här viktiga granskningsarbetet. Jag ska ägna återstoden av min talartid till att titta på brister som har funnits när det gäller handläggningen av bidrag till organisationer och myndigheter.

Den här granskningen avser året 2004, och den avser bara Utbildnings- och kulturdepartementet å ena sidan och Socialdepartementet å andra sidan.

Över alla blockgränser blev vi faktiskt ganska förvånade över hur illa det hade fungerat med bidragsgivandet och framför allt med återrapporteringen av vad man hade använt pengarna till, om projekten hade genomförts och så vidare.

Herr talman! Det är väldigt viktigt att det är ordning och reda på den här typen av ärenden. Om vi inte har ordning och reda när det gäller vilka som får bidrag och vad man använder pengarna till på statlig nivå, vilka

signaler skickar det till den kommunala och landstingskommunala världen om att man inte behöver ha så vidare stor ordning och reda i sin hantering av skattebetalarnas pengar? Det här är väldigt allvarligt. Det är viktigt att vi, journalister och allmänhet kan gå in och se om pengarna har använts till ett behjärtansvärt projekt, hur de har använts, när återrapportering gjordes i sak och när det kom in papper som visar hur den ekonomiska hanteringen har varit. Utan den typen av papper kan vi inte veta att skattebetalarnas pengar har använts på det sätt som de var avsedda för. Det är mycket oroande.

Redan 2001 beslutade Regeringskansliet om stramare regler för bidrag till föreningar, företag med mera. Man var väldigt tydlig med att det skulle vara återrapportering och man sade att det skulle lämnas en ekonomisk redovisning och en rapport om verksamheten i sak. Kraven var, som jag ser det, tydliga och klara. Det fanns dessutom tydliga och klara regler för vad som hände om man inte gjorde detta. Det handlade då i sista hand om återbetalning av hela eller delar av det bidrag man har fått.

När vi tittar på de här båda departementen och hur de hanterade bidragen år 2004 kan vi konstatera att man inte har följt de regler som finns.

I en promemoria till KU erkänner Socialdepartementet att flera av ärendena inte har följt regelverket. Andra ärenden har kommit in för sent eller inte alls. Man skyller på brist i handlägningsrutinerna. Man hoppas att de nya reglerna, som är ännu striktare och som genomfördes 2006, ska leda till en bättre tingens ordning.

Även Utbildnings- och kulturdepartementet tror väldigt mycket på de stramare reglerna från 2006. Departementet hävdar också att flera av bidragsmottagarna är myndigheter eller institutioner och att det därmed skulle finnas någon praxis att man lika gärna kan skicka in en årsredovisning eller en verksamhetsberättelse och därmed strunta i de regler som finns.

Herr talman! Jag har tittat efter om det finns några sådana undantagsregler, men inte hittat några sådana. Jag skulle snarare vilja säga att det är en bortförklaring och att vi har haft en bidragskultur som inte har varit bra i de här två departementen. Jag hoppas verkligen, som departementen skriver, på de nya reglerna från 2006, men kanske också på att ett enigt KU i dag talar om att vi verkligen inte är nöjda med tingens ordning.

Herr talman! Ett enigt KU har konstaterat att det finns brister i handläggningen och att återrapportering i flera fall helt har uteblivit. Enligt utskottets mening bör beslut om bidrag som regel innehålla krav på återrapportering. Normalt bör återrapporteringen lämnas just som en särskild redovisning, och om återrapportering ska ske på något annat sätt ska det tydligt framgå redan i bidragsbeslutet. Det måste vara lätt för journalister, en intresserad allmänhet och riksdagsledamöter att se om pengarna faktiskt har använts till det som de var avsedda för.

De nya reglerna från 2006 hoppas vi alla kommer att få denna uppstramande effekt. Jag hoppas att dagens granskningsärende också ska bidra till detta, särskilt med tanke på vår gransknings sista mening. Den lyder så här – nu är det riktig KU-svenska som är lite gammaldags:

”Mot bakgrund av de brister som konstaterats i granskningen finner utskottet ändå anledning att rikta fortsatt uppmärksamhet mot regering-

ens beslut om utbetalning av bidrag och det sätt på vilket sådana ärenden handläggs i Regeringskansliet.”

På vanlig svenska betyder detta att vi kommer att hålla ett ordentligt öga på vad som händer med bidragsutvecklingen. Redan nu kan vi tala om att detta betyder att vi kommer att granska den nya regeringen, och vi inte bara hoppas utan vi förutsätter att det kommer att vara en betydligt bättre ordning nästa gång som vi gör en granskning.

Anf. 58 STEFAN TORNERG (c):

Herr talman! KU:s betänkande inleds med en beskrivning av proceduren kring regeringsskiftet och en beskrivning av tillsättandet av den nya regeringen. Vi fick en ny regering, nya statsråd och nya värderingar och förhoppningsvis, för att knyta an till tidigare, en ny kultur, vilket väl vi i KU ska bidra till att se till.

När man läser årets betänkande och jämför med det tidigare är den stora skillnaden egentligen beskrivningen av regeringsskiftet. Mycket av den kritik som KU riktade tidigare finns kvar i dag. Regeringskansliet har fortsatt att utvecklas utan att man har kunnat beskriva en helhetsbild av vad som är orsakerna till det. Det är viktigt att denna utveckling bryts. Och det är en utmaning för den nya regeringen att se till att detta är en utveckling som måste brytas. Det är viktigt att vi får ett bättre fungerande regeringskansli och en mer samordnad stat som på ett effektivare sätt kan ta vara på sina resurser.

Jag vill också som tidigare landstingspolitiker knyta an till Per Bills anförande. Jag har suttit i tolv år och fördelat bidrag till organisationer och föreningar. Och jag är faktiskt förvånad över spretigheten i regeringens bidragsgivning – det handlar om allt från mycket små bidrag till mycket stora bidrag som delas ut – och framför allt över de brister som finns i fråga om dokumentation och hantering men också i fråga om krav på åiterrapportering, vilket är helt oacceptabelt. Redan i de riktlinjer som fanns 2001 ställdes det betydligt högre krav på detta än vad som nu redovisas i KU:s betänkande. Det handlar framför allt om att det inte finns några krav ens på åiterrapportering.

Nu kom det ett förtydligande, framför allt var det en mer praktisk hjälp till Regeringskansliet men också till organisationerna, i riktlinjerna för 2006. Och det ska bli mycket intressant att följa hur detta förändras.

Jag tycker att det är positivt att vi i KU har en samsyn om detta. Det är särskilt viktigt att det sker vid ett majoritetsskifte i riksdagen. Det är en utmaning för oss som sitter i KU, både den gamla och den nya majoriteten, att följa den nya regeringen på samma sätt som vi har följt den gamla. Kraven ska inte bli mindre.

Vi måste också framhålla möjligheten för den nya regeringen att utveckla ett regeringskansli som i större utsträckning präglas av ordning och reda.

Jag förstår också att en sådan sak som diskuterades vid den förra debatten om motsvarande betänkande var utnämningssmakten. Även där är det ett viktigt steg att man kommer till rätta med detta. Och jag ser mycket positivt på den promemoria som vi i KU fick ta emot från Regeringskansliet och statsministern, där man visar vägen till en ny och reformerad utnämningssmakt för att bryta politiseringen och få ett mer öppet utnämningförfarande. Jag tror att också detta, för att koppla det till

de tidigare delarna, öppnar för en effektivisering och visar på möjligheter till ökad kvalitet och legitimitet inom den statliga förvaltningen. Jag välkomnar verkligen de besked och signaler som nu kommer från den nya regeringen i denna fråga.

Anf. 59 MAURICIO ROJAS (fp):

Herr talman! Det är tre punkter som jag skulle vilja lyfta fram i detta betänkande. Det är tre punkter som rör en och samma sak – hur vi använder våra gemensamma resurser. Detta är ett centralt ansvar för det offentliga. Vi har rätt att beskatta medborgarna, och de har rätt att kräva av oss att vi redovisar hur vi använder pengarna och att vi förklarar varför vi använder skattepengarna på ett visst sätt. I båda dessa avseenden, när det gäller att förklara och redovisa, finns det allvarliga brister som redovisas i detta betänkande.

Den första punkten handlar om Regeringskansliets ständiga personalökning. Sedan 1994 har vi varje år utan undantag sett att fler och fler människor blir anställda i Regeringskansliet. Det handlar om en ökning på över 50 % på tolv år.

Det finns få andra verksamheter i Sverige, både när det gäller den privata och den offentliga sektorn, som kan redovisa en sådan ökning. Med en sådan ökning skulle vi givetvis inte ha något problem med sysselsättningen i Sverige, om det vore generellt. Antalet anställda har ökat från 1 846 till 2 829. Om detta fortsätter skulle vi inom de kommande tolv åren kunna se att det har blivit 4 500 anställda i Regeringskansliet. Kanske är det bra, kanske inte.

Det som är anmärkningsvärt här är att det inte finns en förklaring till detta. Varken vi inom konstitutionsutskottet eller regeringen har kunnat redovisa varför detta har inträffat. Då kan det hända att somliga tror att detta handlar om någonting annat än rationella beslut, att det handlar om att belöna vänner, bekanta och andra. Den tolkningen kan finnas när det inte finns andra tolkningar. Och vi från det offentliga måste vara mycket försiktiga med detta. Vi måste kunna redogöra för varför något sådant händer och inte låta allmänheten spekulera om detta.

Den andra punkten handlar om den mycket uppseendeväckande ökningen mellan 2004 och 2005 av de så kallade anslags- och bidragsärendena. De ökade under ett år från 1 273 till 1 664. Det är 30 % fler ärenden på ett år. Det finns inte heller någon förklaring till detta. Då kan återigen somliga tro och tycka att det här handlar om politiska favörer, om bidrag för att betala för någonting och få en mer vänligt sinnad verksamhet att gilla regeringen som delar ut bidragen. Man måste kunna säga varför bidragen har ökat med 30 %.

Detta måste vi fortsätta att granska. Jag är mycket nyfiken på vad som hände 2006 – ett valår. Har det blivit 30 % till, 60 % till eller 100 % till? Detta måste vi förklara. Medborgarna har rätt att kräva att vi förklarar detta.

Detta måste kopplas till den tredje punkten, som handlar om ungefär samma sak som tidigare talare har uppmärksammat, nämligen den mycket bristfälliga kontrollen och redovisningen av de bidrag som regeringen har gett till organisationer och myndigheter. Det är klart att om det ges fler och fler sådana bidrag utan förklaring och om de redovisas mycket

Prot. 2006/07:53
24 januari

*Granskning av
statsrådets
tjänsteutövning och
regeringsärendenas
handläggning*

dåligt, då finns det ytterligare en anledning för somliga att tro att vi här står inför en utveckling som inte är bra.

Vi ska inte klandra medborgarna om den förklaringen ges, utan vi ska klandra oss själva – i det här fallet den föregående regeringen för att inte ha förklarat detta och därmed gett allmänheten möjlighet till andra tolkningar, något som inte alls är bra för demokratin och som inte alls är bra för den offentliga makten. Några kan tro att pengarna frikostigt delas ut och att kontrollen är minimal. Det är med andra ord en bidragskultur som utskottets vice ordförande pratade om som för somliga kan verka vara en korrupt kultur. Det är förödande för demokratin om människorna får det intrycket.

Rätten att beskatta medför en skyldighet att använda pengarna med ansvar. Det har brustit där. Den föregående regeringen får underkänt från den här mycket viktiga aspekten. Vi måste fortsätta granskningen. Vi måste också påpeka för den nya regeringen att detta inte får fortsätta, för det här är inte bra. Egentligen är det inte fråga om ett partipolitiskt övervägande, utan det gäller demokratin över huvud taget.

Anf. 60 PHIA ANDERSSON (s) replik:

Herr talman! Jag begärde replik när Mauricio Rojas i sitt anförande talade om de allt fler anställda. Jag tror att det är viktigt att KU:s ledamöter *inte* har en massa konspirationsteorier om saker och ting utan håller sig till de fakta som ändå kommit fram. Saknas det fakta behöver man kanske gå djupare in i en sådan granskning.

Vi ska veta att vi när det gäller antalet anställda i dag har en alltmer komplicerad omvärld som vi också måste samarbeta med och i långt fler frågor än tidigare. Inte minst gäller det EU-samarbetet.

Om man tittar på när ökningen började ser man att det var framför allt i samband med Sveriges ordförandeskap i EU. Sedan hade man önskat att det skulle bli en avtrappning, så det ska bli intressant att följa fortsättningen. Men konspirationsteorier tror jag att man, i alla fall som ledamot i KU, ska avhålla sig från.

När det gäller den administrativa granskningen står det regeringen fritt att ge bidrag. Vad vi ska kolla är att det sker och att det blir en bra dokumentation efter det samt en återrapportering. Innehållet däremot är inte KU:s sak att granska. Därför reagerade jag på Mauricios anförande.

Anf. 61 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Herr talman! Om vi inte förklarar varför antalet anställda i Regeringskansliet ökar med över 50 % på tolv år – varje år utan undantag har detta hänt sedan 1994 – kan somliga spekulera om någonting annat.

Nu får vi en förklaring, som vi borde ha haft på papper då, nämligen att – om det nu är det som gäller – EU har gjort den här mycket stora ökningen nödvändig. Är det verkligen så? Vilket belägg har du för detta? Det här är en spekulering. Det här är att bara kasta fram en teori när man inte har en förklaring. Hade vi en förklaring borde den finnas med i betänkandet, men det finns ingen sådan. Det står klart och tydligt: Vi har ingen helhetsförklaring till den här utvecklingen.

Det är alltså inte jag som spekulerar och det är inte jag som hittar på konstiga förklaringar. Det är tyvärr du som gör det. Jag säger bara att somliga bland allmänheten kan hitta andra förklaringar. Det vore förödande om de gjorde det.

Sedan har vi det här med ärenden. Det är klart att vi inte granskar varje ärende – varför det delas ut bidrag hit och dit. Men är inte en ökning med 30 % på ett år intressant? Är det inte viktigt att få en förklaring från regeringen om detta? Är det inte vår uppgift att också granska den här mycket märkliga utvecklingen där det plötsligt blir en 30-procentig ökning av vissa ärenden och inte minst att dessa ärenden hamnar i bidragskategorin och det sedan visar sig inte alls ha fungerat som det borde ha fungerat? Pekar inte detta på en kultur som är problematisk? Det var inte i reglerna det brast utan i den kultur som fanns där tjänstemän och politiker inte gjorde vad de borde ha gjort.

Anf. 62 PHIA ANDERSSON (s) replik:

Herr talman! Vad jag sade var att man såg en ökning i samband med ordförandeskapet i EU. Vad jag värjde mig emot var just att man skulle spekulera. Därför är det viktigt att gå vidare om man vill ha fakta. Det är möjligt att man kan begära att det ytterligare granskas. Då är det detta man ska göra.

När det gäller den administrativa granskningen och dokumentationen samt handläggningen av de ärendena är det just det som vi har granskat. Tycker vi att en annan granskning ska göras har vi som ledamöter möjlighet att framföra det.

Anf. 63 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Herr talman! Det är, som du mycket väl vet, inte första gången som den här ökningen av personal granskas. Förra gången man gjorde detta hade vi ingen förklaring. Inte heller den här gången har vi någon förklaring.

Om du tittar på siffrorna ser du att det inte finns något avbrott, ingen enskild händelse som förklarar att vi får 500 eller 1 000 fler anställda. Varje år har det inträffat. Varje år under socialdemokratisk regering från 1994 till 2006 har vi sett allt fler människor bli anställda. Framför allt är det de politiskt tillsatta tjänstemännen som har blivit fler och fler. Där är ökningen på bara sex år 40 % – otroligt mycket! Det finns, som sagt, praktiskt taget ingen annan verksamhet som jag känner till där anställningarna ökar så mycket som bland politiskt tillsatta tjänstemän.

Är inte detta intressant? Borde det inte ges en förklaring? Är medborgarna inte tillräckligt mycket värda för att få en sådan förklaring? Jag undrar om vi bara ska säga: Ja, det händer. Det blir 40 % fler politiskt tillsatta tjänstemän.

Ser du inget demokratiskt problem i att det blir 30 % fler bidragsärenden utan att vi förklarar varför? Lämnar inte detta utrymme för andra förklaringar som kan vara väldigt förödande för demokratin? Det tror jag. Det här ska vi, inte minst nu när vi sitter med i regeringen, vara väldigt försiktiga med, för demokratin förtjänar bättre. Ni har presterat dåligt – underkänt! Det måste du erkänna.

Anf. 64 INGVAR SVENSSON (kd):

Herr talman! KU äger granskningen. Vi har av praxis gjort så att vi under hösten har ägnat oss åt så kallad allmän granskning, administrativ granskning. Egentligen finns det ingenting som säger att det ska vara på det sättet, men det har blivit praxis. Vi granskar framför allt rutiner och processer i Regeringskansliet.

Vi har nu granskat några olika områden. På vissa områden dyker vi ned vissa år, och vissa saker återkommer år efter år. Det där är väldigt bra, för då håller vi tummen i ögat på regeringen och Regeringskansliet.

Häromdagen intervjuades jag av en statsvetare som ska börja med någonting intressant, med forskning om konstitutionsutskottet. Det visar sig nämligen att väldigt lite är skrivet om konstitutionsutskottet. Det finns väldigt ytliga kommentarer men egentligen inga djupanalyser. Han frågade mig om KU:s granskning verkligen är nödvändig. Svaret på den frågan är ja.

Först och främst kan man säga att jämfört med alla andra länder i vår omgivning finns det ett granskningsutskott som granskar regeringens agerande och hantering. Det är framför allt viktigt därför att när vi i KU säger någonting betyder det, som jag sagt, att vi håller tummen i ögat på regeringen.

Den viktigaste effekten av KU:s granskning är egentligen den preventiva. När vi pekar på saker och ting väntar vi oss att regeringen ska rätta sig efter detta och justera så att saker och ting fungerar på ett bra sätt.

Det finns ingen perfekt värld. Det kommer alltid att begås misstag, och det behövs nog ett granskande parlamentariskt öga.

Herr talman! Det mesta har sagts i den här debatten om de olika frågorna och om återrapporteringen, som är väldigt viktig, men även när det gäller bidragsgivningen. Angående Riksrevisionens rapport behöver regeringen förbättra sin redovisning av de åtgärder som vidtas med anledning av Riksrevisionens rapport. Det finns också en intressant frågeställning om hur man ser på det här med organ och myndigheter i Regeringskansliet. Man ger en försiktig fingervisning om att det faktiskt finns en utredning som pekar på att man skulle kunna förbättra det.

Anf. 65 PERNILLA ZETHRAEUS (v):

Herr talman! Jag vill understryka det som Per Bill sade inledningsvis, nämligen den stora enigheten kring slutsatserna i det här betänkandet i konstitutionsutskottet.

Några delar förtjänar att uppehålla sig vid. Den delen som gäller redovisningen av föreningsbidragen sticker ut lite grann. I den granskning i övrigt som har lett fram till slutsatsen att mycket har skötts klanderfritt är den här biten det som framför allt avviker som en bit där det har varit uppenbara problem, återkommande problem, strukturella problem med återrapportering och där man har brustit i de skyldigheter man har haft. Vi får förutsätta att det sköts bättre i fortsättningen och har, som Per Bill sade, anledning att hålla ett extra öga på den här frågan.

När det gäller den fråga som nyss diskuterades, det svällande antalet tjänstemän i Regeringskansliet och liknande, finns det förstas anledning att följa den utvecklingen också. Det ska inte vara ett omotiverat växande. Det enda som går att förklara, åtminstone från min horisont, är att det tillsattes ett antal politiskt sakkunniga som en del av samarbetet mel-

lan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Det var en självklar och naturlig del av den samarbetsmodellen, men det finns övriga stora delar av den här ökningen som jag tycker att det är lite svårare att hitta en förklaring till.

När det gäller snårskogen av beteckningar, myndigheter, organ och liknande framkommer det att det finns vissa svårigheter att definiera vad som är en myndighet, vad som är ett organ och i viss också mån vad som ska ha andra beteckningar. Här finns allmänt skäl att framhålla vikten av en transparent och begriplig organisation som är lätt att förklara, definiera och hitta rätt i för medborgarna och som är öppen och lätt att granska. Det tycker jag är det man kan säga inför framtiden med anledning av slutsatserna.

Jag kan inte låta bli att även göra en annan reflexion, och det gäller frågan om vidtagna åtgärder med anledning av JO:s framställning och den långa listan på inkomna ärenden till regeringen och dess departement och hur dessa har hanterats och handlagts.

Det finns säkert ärenden där man hade kunnat göra mer, men ofta finns det ingen anledning att ha några invändningar mot hur dessa ärenden hanterats. Jag kan ändå inte låta bli att säga att det finns en samhällstendens i det här som är tydlig och som växer fram. Det är en välfärd som krackelerar, myndigheter med slimmade organisationer och hårdbantade budgetanslag som gör det svårare att klara medborgarnas ökade behov av service. Jag ser verksamheter som inte längre klarar av att leva upp till förväntningar och mål från riksdag och regering. Jag ser medborgare som inte får sitt socialbidrag och som inte får sin sjukpenning, sin sjukvård eller sin färdtjänst, medborgare som hamnar mellan stolarna när kommun, landsting och staten drar åt svängremmen, psykiskt sjuka och missbrukare som kommer i kläm, starka medborgare som i allt högre grad tvingas att gå till de rättsvårdande instanserna för att få sina rättigheter tillgodosedda. När kommunen sviker går man till länsstyrelsen. När landstinget inte tillhandahåller sjukvård går man via vårdgarantin. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd har fått mer att göra. JO har fått mer att göra, Försäkringskassan sticker ut med sitt svenska myndighetsrekord vad gäller JO-anmälningar. Listan i betänkandet är lång och kritiken omfattande mot just Försäkringskassan. Det är bristande rättssäkerhet, dålig ordning på papperen, långa handläggningstider, många som utöver det får sin sjukpenning indragen. Vilka signaler sänder det? Känner sig människor i dag tryggt förvissade om att de får sin sjukpenning den dag de blir sjuka? Nej, jag tror inte det.

Trenden riskerar att fortsätta, och det är naturligtvis lite i gränslandet till diskussionen om det granskningsbetänkande som just nu ligger på riksdagens bord. Men reflexionen kring denna fråga är ändå att det vi granskar när vi granskar hur man har handlagt och hanterat de här JO-framställningarna är, i åtminstone i vissa delar, den starkes rätt.

Jag har inga invändningar mot slutsatserna i betänkandet, men jag vill ändå i det här sammanhanget understryka vikten av samstämmighet mellan mål och resurser när det gäller riksdags- och regeringsbeslut. Annars kommer trenden att fortsätta. Diskrepansen mellan mål och ambitionen å ena sidan och verkställighetsorganisationen och resurserna å andra sidan kanske ökar, och då kommer vi att få se ytterligare en ökning av JO-

anmälningar med mera och ytterligare krav på regeringen och dess departement att hantera enskilda ärenden, enskilda klagomål.

Anf. 66 BJÖRN LEIVIK (m):

Herr talman! Jag ska uppehålla mig helt kort vid ett av de ärenden som utskottet granskat, nämligen beslut om befrielse från energiskatt och koldioxidskatt på visst motorbränsle – inte därför att granskningen har lett till några anmärkningar utan därför att ämnet i högsta grad är aktuellt och väsentligt. Det kan också vara intressant att ge lite beröm åt regeringen. Vi har hört en del klagomål tidigare.

I mars 2003 nåddes en politisk överenskommelse om innehållet i ett nytt energiskattedirektiv. Direktivet skulle ge medlemsstaterna betydande frihet att utforma system för att skattemässigt gynna biodrivmedel inom ramen för EG-fördragets statsstödsregler.

Medlemsstaterna fick således tillämpa fullständig eller partiell skattebefrielse eller skattenedsättningar bland annat i fråga om skattepliktiga produkter som används inom pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter för bränslen från förnybara källor.

Beslutet om skattebefrielse som regeringen tog och som mynnade ut i att ett tiotal projekt sattes i gång granskades av kommissionen i början av 2003, och man fann att stödet var förenligt med riktlinjerna för statligt stöd till skydd för miljön.

Projektet ska innehålla ett tekniskt nyhetsvärde som syftar till teknisk utveckling av produkter och bearbetning för framställning av biobränslen, och stödet ska vara nödvändigt för att projektet ska kunna fortsätta. De som ansöker om stöd kan fritt välja leverantör av de råvaror som ska användas.

Regeringen har i proposition 2006/07:13 *Anpassningar av energibeskattnings till energiskattedirektivet, m.m.* föreslagit en rad ändringar i lagen om skatt på energi. I propositionen framhålls att i Sverige har regeringen hittills genom särskilda beslut gett skattebefrielse för till exempel etanol och rapsmetylester som används som drivmedel. Beträffande biobränslen som används som drivmedel finns nu ett statsstödsgodkännande av en strategi för hur skattelättnader ska ges på detta område. Regeringen har för avsikt att lämna förslag till lagändringar som är nödvändiga för att skattestrategin för alternativa drivmedel ska kunna tillämpas. Den nuvarande generella skattefriheten på koldioxidneutrala drivmedel kommer att behållas.

Herr talman! Regelverk som gör det möjligt att utveckla nya typer av drivmedel är av största betydelse. Den tidigare regeringens ambitioner på detta område har varit goda, och den nuvarande regeringen fortsätter detta arbete och utvecklar regelverket och lägger fram förslag på lagändringar som kommer att gynna utvecklingen av miljövänliga alternativ.

Herr talman! Jag yrkar på godkännande av utskottets anmälan.

Anf. 67 ANNA BERGKVIST (m):

Herr talman! Som så många andra har sagt tidigare är utskottet enigt i betänkandet. Jag skulle ändå vilja ägna några minuter åt den del av betänkandet som tar upp frågan om myndigheter och organ i Regeringskansliet. Denna del av betänkandet är särskilt viktig och förtjänar extra uppmärksamhet eftersom det har betydelse för offentlighetsprincipen.

Sverige har en omfattande offentlighetsprincip som vi ska vara stolta över. Förutom musik och skog är den kanske den främsta exportvaran till omvärlden som vi har. Öppenheten motverkar maktmissbruk från offentliga myndigheter, och den ger medborgarna möjlighet att utkräva ansvar. Offentlighetsprincipen utgör därmed ett fundament för rättssäkerheten och för rättsstaten.

Det avsnitt i betänkandet som jag vill prata om granskar den djungel av myndigheter och organ och den snårskog av olika begrepp, såsom samordnare, utredare, kommittéer, råd, delegationer, nämnder, arbetsgrupper med mera, som finns inom och utom Regeringskansliet. Jag har själv svårt att fatta begreppen och hur de hänger samman, och då lever jag ändå med dessa begrepp och jobbar dagligen med detta.

Frågan är då hur allmänheten uppfattar detta. Hur lätt är det för en medborgare att förstå sammanhanget och få klarhet i till exempel vem man vänder sig till när man vill begära ut handlingar, vem man vänder sig till om man vill överklaga att man inte fått ut handlingarna, vem det är som ansvarar för en myndighet, vem det är som utför en utredning och varför, när den ska vara klar och vad den handlar om?

Risken är att den byråkratiska djungeln är för förvirrande och komplicerad och att öppenheten och offentlighetsprincipen därför blir lidande. Då kan offentlighetsprincipen inte utnyttjas av just dem som den faktiskt är till för.

Det är jätteviktigt att Regeringskansliet, och riksdagen också för den delen, är så öppna, klara och tydliga som möjligt när en ny myndighet, samordnare eller utredning tillsätts. Först och främst är det viktigt att namnet på till exempel en utredning speglar det syfte som den faktiskt har. Det ska vara lätt att förstå vad den sysslar med. Vidare är det viktigt att allmänheten på ett enkelt sätt kan söka information och ta reda på vem det är som ansvarar för utredningen, hur länge utredarna ska vara verksamma och vad de faktiskt ska sysselsätta sig med.

Herr talman! Jag är övertygad om att regeringen kan ha god användning och dra stor nytta av de slutsatser och de tidigare utredningar och granskningar som vi hänvisar till i betänkandet och att vi kan få en bättre demokrati och en större öppenhet och tydlighet i framtiden.

Anf. 68 KARL SIGFRID (m):

Herr talman! Jag ska säga några ord om den del av betänkandet som handlar om regeringskansliärenden.

Utgångspunkten är att regeringsärenden beslutas av regeringen kollektivt. Så kallade regeringskansliärenden utgör undantag från den regeln och kan avgöras av enskilda statsråd och tjänstemän.

För att förtydliga bilden av vilka ärenden som kan anses vara regeringskansliärenden har utskottet kartlagt Regeringskansliets beslutsfattande.

Varför är då detta viktigt att granska?

Det är en fråga om demokrati att makthavarna följer de regler som finns om beslutskompetens – dels för att reglerna är fastslagna i demokratisk ordning, dels för att politiskt beslutsfattande som delegeras i alltför många led ökar avståndet mellan beslutsfattaren och de parlamentariker som kan ställas till svars i allmänna val. Det är också viktigt för genomskinligheten i statsapparaten att det verkliga beslutsfattandet sker en-

ligt de principer som medborgarna kan ta del av genom offentliga dokument.

Utskottet har behandlat liknande ärenden tidigare – år 1977 i en granskning av regeringskansliärenden, år 2002 i en granskning av formerna för utrikespolitiska beslut och år 2006 i en granskning av näringsministerns nomineringar av ledamöter i statliga bolagsstyrelser.

Den utredning som nu har gjorts omfattar ärenden i Regeringskansliets protokoll för år 2005, drygt 4 000 stycken. Av dem är huvuddelen ärenden som rör administration inom de olika departementen, såsom personal- och lönefrågor.

Utöver statistiken har utskottet också tittat på enskilda regeringsbeslut. I några fall har beslut fattats utan att det har funnits beslutskompetens och ekonomiska medel har betalats ut på ett sätt som inte stämmer överens med regelverket. Det har också förekommit ett förordnande till en bolagsstämma utan regeringsbemyndigande. Man kan dock konstatera att det i samtliga fall har handlat om smärre förbiseenden.

I ställningstagandet slår utskottet fast att undantagen från regeringens kollektiva beslutsfattande ska vara få och tydligt avgränsade. Enligt utskottet visar granskningen att det inte har funnits någon tendens till att ha ett alltför vittgående beslutsfattande, men vi har också funnit att det kan behövas förtydliganden i de regler som sätts upp. Det ska alltid framgå tydligt vem som är ansvarig för olika kostnader och vad i ett beslutsdokument som utgör själva beslutet och vad som utgör recitdelen.

Sammanfattningsvis kan man alltså säga att inga allvarliga fel har upptäckts i granskningen, men att det ändå är viktigt att denna typ av granskningar även fortsättningsvis görs.

Anf. 69 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s):

Herr talman! Jag hade inte för avsikt att gå upp i debatten, men jag kunde inte låta bli när vi fick i mitt tycke lite oförtjänta påhopp från Mauricio Rojas och Folkpartiet.

Vi är ett enigt utskott, och det tycker jag är jätteviktigt att markera. KU har legitimitet. KU ska kontrollera och titta på de olika områdena oavsett politisk färg i Regeringskansliet och oavsett vilken regering vi har. Vi måste vara otroligt samstämda i denna syn.

Jag håller med Phia Andersson när hon pratar om konspirations-teorier. Jag känner att det var lite av den inriktningen i det som Folkpartiets representant tog upp här.

Vi har noterat att antalet har ökat i vissa delar när det gäller kansliets personal. Men i vårt betänkande ser man att det också står att det har skett en omorganisation. Det har flyttats personer från UD till förvaltningen. De som har tillgång till betänkandet kan titta på s. 11. Där ser man att antalet tjänstgörande i Regeringskansliet från 2004 till 2006 faktiskt har minskat från 3 642 personer till 3 608. Det är ingen ökning, utan det är tvärtom en minskning.

Folkpartiet måste väl också hålla med om att det sker en förändring i omvärlden, och att Sverige har en ganska stor uppgift i att hänga med i denna. Det började när vi hade ordförandeskapet i EU. Vi har också större krav på oss när det gäller att möta de frågor som diskuteras i EU. Det finns även en annan omvärld, som ligger utanför den europeiska gränsen. Allmänheten kräver större tillgång till information.

Jag kan tänka mig att också utvecklingen av Internet är en av orsakerna till att allmänheten vill se vad det är som händer inom politiken. Det ska vi väl se som något jättepositivt! Vi kan se på utvecklingen här i riksdagen bara under de fyra år som jag har haft förmånen att få sitta här. Vi har en webb-tv som har gjort att allmänhetens intresse för de frågor som tas upp och det som försiggår inom riksdag och regering har ökat otroligt. Jag hör många gånger när jag kommer ut att människor ser oss, och förhoppningsvis hör de också vad vi säger.

Det här ställer också högre krav på en administrativ del. Vi ställer högre krav från riksdagen på de dokument vi vill ha från regeringen.

Det händer alltså saker och ting. Vi kanske inte kan få en förklaring till varje enskild anställning. Det ska vi inte heller begära. Men jag tycker att det är viktigt att utskottet fortsätter att följa detta. Det har vi gjort under alla de år som jag har varit med i alla fall; vi har tittat på utvecklingen. Det är jätte viktigt.

Det är samma sak när det gäller bidragen. Vi tittade på 2004. Det är viktigt att vi följer vad vi faktiskt har granskat i konstitutionsutskottet. Det är 2004 års bidrag vi har tittat på. Vi har fått ett svar från regeringen att man har gjort en förändring i början på 2006. Men även här, om Mauricio Rojas har läst rapporten från Riksrevisionen, säger man att volymen av bidrag har minskat. Från 2001 till 2005 har regeringens bidrag halverats från 3,4 miljarder till 1,5. Jag tycker att vi ska hålla oss till sanningen.

Anf. 70 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Helene Petersson tyckte att det var oförtjänta påhopp. Jag tror att vi ska vara så kritiska som möjligt i de här ärendena. Det är inte våra pengar vi använder utan medborgarnas pengar. Det är inte vår makt vi utövar, utan det är medborgarnas delegerade makt. Vi som har det otroliga privilegiet att göra det måste tåla granskningen. Socialdemokraterna regerade i tolv år. Ni måste kunna granskas. Du kan inte mena att det är en partipolitiserings om man granskar det ni har gjort och om ni får kritik för det ni har gjort. Jag kommer att vara lika kritisk eller mer kritisk mot vår egen regering, men den har inte haft chansen att bli granskad. Det var ni som granskades, och det är vad ni gjorde som helt enkelt inte duger.

Om du inte räknar Utrikesdepartementet kan du på s. 11 konstatera, som jag sade i mitt anförande, att antalet anställda i Regeringskansliet ökade varje år som det finns underlag från, från 1994 till 2006. Till detta finns det ingen förklaring som duger. Du kommer med några, och din kollega gjorde det också. Det är mycket möjligt att det är så. Men jag har sagt att vi har en skyldighet att erbjuda medborgarna en förklaring som duger. Det finns inte i det här betänkandet. Då kan somliga komma med olika tolkningar. När vi inte har gett en tolkning som duger kan vi inte klandra om medborgarna hittar på det ena och det andra. Det är vår skyldighet. Ni har fallerat, inte minst regeringen, när det gäller den här skyldigheten, och det måste man nog reparera.

Anf. 71 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s) replik:

Fru talman! Vi är fullständigt överens om att vi har en granskande uppgift. Finns det kritik, så ska det riktas kritik. Jag är jätteglad att vi är

eniga i det här betänkandet. Vi är kritiska när det gäller bidragsdelen. Vi i vårt parti försvarar inte för en sekund hanteringen av bidragen, att det inte förs dokumentation, att det inte är ordentligt angivet hur man ska återrapporera och att det inte sker en återrapporering. Jag anser det egentligen är ännu mer allvarligt att det är kommuner, landsting och andra myndigheter som inte återrapporerar. Det är ju vi som ska föregå med gott exempel. Att en enskild bidragsorganisation inte mår med att göra stora fina dokument för en återrapporering kan jag ha en viss förståelse för, och det behöver vi inte ha heller, men att våra egna myndigheter inte gör det är inte bra. Det är vi kritiska till, och vi ska hålla en nagel i ögat på dem hela tiden, oavsett vilken regering som sitter på andra sidan vattnet. Det är vi fullständigt överens om. Men vi måste hela tiden hålla oss till sanningen och siffrorna.

Om man räknar bort UD, säger du. Varför ska vi göra det när vi har en total organisation? Som en förklaring, som du är ute efter, skriver man faktiskt att man har gjort en omorganisation och flyttat personal. Arkiv- och registratorsfunktionen har förts till förvaltningsavdelningen. Är det inte en form av förklaring? Vi ingick ett samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet, som Pernilla redovisade, och vi har faktiskt skrivit att här utökade vi med 25 politiska handläggare för att åstadkomma ett bra samarbete. Är det inte en form av förklaring? Man kan tycka illa om det. Det är en annan sak. Men visst är det en förklaring.

Anf. 72 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Varför ska vi inte räkna in Utrikesdepartementet? Av en mycket enkel anledning, det finns inte siffror som går längre tillbaka än 2003. Jag har diskuterat den långsiktiga utvecklingen som bara kan beläggas genom de siffror som inte gäller Utrikesdepartementet. Där kan man på s. 11 konstatera en ökning av antalet anställda varje år från 1994. Det måste få en bra förklaring. Det är inte en tillfällighet. Det är inte en händelse. Det handlar inte om en omorganisation. Det gäller varje år utan avbrott under den socialdemokratiska regeringstiden.

Låt mig ta upp en annan sak. Tycker du inte att det är anmärkningsvärt att bidragsärendena ökar från 2004 till 2005 med 30 %, det vill säga från 1 273 till 1 664? Det är alltså 391 fler ärenden. Är det inte något som vi åtminstone borde diskutera och tala om varför detta händer? Du säger att det blir mindre om man tittar på det totala beloppet på fyra år. Det kan stämma, och det ska också diskuteras. Men är inte den här ökningen på 30 % någonting som vi har en skyldighet att säga något om? Och vad händer 2006? Det vet vi inte. Det blir mycket intressant att granska valåret. Blev det en ökning på 30 % eller 50 %? Vad händer då?

Vad pekar detta på? Jag menar att om vi inte förklarar det på ett noggrant sätt kan somliga ge en annan förklaring, och det är inte bra för demokratin. Det är inte bra för någon av oss.

Anf. 73 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s) replik:

Fru talman! Jag undrar om du har läst den här rapporten, Mauricio Rojas. Riksrevisionen påpekar faktiskt att riksdagen har gett ett tillkännagivande till regeringen att bidrag undantagsvis ska hanteras av regeringen. Man har faktiskt tittat på hela den här perioden och säger att regeringen har lyssnat här. Det kan säkert finnas vissa år eller vissa delar

av år där bidragen ökar på grund av att något speciellt projekt. Det handlar kanske om ett speciellt område som regeringen har anslagit medel till och där det är väldigt viktigt att jobba. Det finns kanske något i omvärlden eller i Sverige som gör att vi måste sätta fokus på det. Då plockar regeringen upp ett ämne och anslår medel till det. Jag tycker inte att det är så konstigt.

Det är kanske inte ens KU:s uppgift att lägga sig i detta. Vi ska titta på om man följer det administrativa regelverk som finns. Gör man ordentliga ansökningar? Gör man ordentliga uppföljningar? Gör man återrapporteringar? Det är vår uppgift, och det tycker jag att vi ska fortsätta att sätta fokus på.

Vi är definitivt inte nöjda. Jag är den första att hålla med där. Jag har jobbat inom kommunal verksamhet och själv sökt bidrag. Jag vet hur viktigt det här är. Det är faktiskt medborgarnas skattepengar, som du påpekade i början. Vi är fullständigt överens om det. Jag tycker att du ska kika lite i den här boken också. Då håller vi oss till fakta, och jag tycker att det är det vi ska diskutera.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 10 §.)

9 § Vapenamnesti

Föredrogs
justitieutskottets betänkande 2006/07:JuU2
Vapenamnesti (prop. 2006/07:20).

Anf. 74 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s):

Fru talman! Jag ska börja med att konstatera att utskottet har skrivit sig samman ganska väl i det här betänkandet, men på några punkter vill jag ändå lämna några kommentarer.

Innan jag glömmer bort det yrkar jag bifall till reservation 2 i betänkandet.

Vi kan notera att det tidigare vapenamnestiärendet, som beslutades i riksdagen 1993, gav ett stort och positivt resultat. Det kom in mycket vapen och mycket ammunition. Man kan konstatera att det som då kom in inte kunde användas okontrollerat, och förmodligen förvarades de vapen och den ammunition som kom in på ett både otillåtet och okontrollerat sätt.

Det finns en strävan att försöka få bort så mycket illegala vapen som möjligt i samhället, att de inte ska vara i omlopp. Nu tror jag inte att denna vapenamnesti löser problemet med den illegala användningen eller kriminella elements användning av vapen i samhället – dem kommer de förmodligen över på många olika sätt – men det är ändå bra att minimera antalet vapen som det inte finns tillåtelse att ha. Dessutom tror jag att dessa vapen förvaras på ett konstigt sätt.

Vi kan se att en del motioner som inlämnats under allmänna motions- tiden tar upp frågan om vapenförvaringen och att den på något sätt skulle lättas. Ett sätt att behålla en trovärdig vapenlagstiftning är genom att vara ganska restriktiv just när det gäller vapenförvaringen samt att tillsyns-

Prot. 2006/07:53
24 januari

*Granskning av
statsrådets
tjänsteutövning och
regeringsärendenas
handläggning*

Vapenamnesti

verksamheten sköts på ett bra sätt. Jag vill nämna detta. De vapen som nu är aktuella är i första hand de som är avsedda för jakt och målskytte.

Man kan ställa sig frågan varför vi över huvud taget ska ha en vapenamnesti. Som Vänstern mycket riktigt påpekat i sin motion finns det lagstiftning om att man kan lämna in vapen när som helst och slippa åtal om det inte är påkallat ur allmän synpunkt. Jag tror emellertid att miss-tänksamheten hos dem som har sådana här vapen är stor. De kan inte riktigt kontrollera vad som är befogat ur allmän synpunkt; de har det inte riktigt klart för sig. Just därför tror jag att vi behöver den här typen av ”benådningssomgångar” där man utan att bli ifrågasatt kan lämna in sina vapen.

Som ni kanske redan noterat är vi för den vapenamnestilagstiftning som regeringen föreslår, men vi tycker att tiden är för kort. Vi skulle gärna vilja förlänga den med tre månader till att gälla till och med augusti, alltså sex månader i stället för tre. Motivet till det är att det tar tid att få genomslag för informationen om vapenamnestin. Även om man satsar hårt på informationen kommer det ändå inte att gå fram alldeles meddetsamma, utan det behövs ordentligt med tid för informationsdelen. Därefter behöver de som har sådana vapen tid till att tänka efter, fundera över, om de ska lämna in dem och vad som krävs av dem. Dels behöver de kanske söka reda på informationen, dels ha lite tid för att praktiskt ordna det hela.

Jag tycker alltså att vi kunde vara lite generösare med tiden och att majoriteten kunde utsträcka sig till att gå med på det. Det skulle inte skada frågan.

Anf. 75 LENA OLSSON (v):

Fru talman! Regeringen har föreslagit en vapenamnesti om tre månader. Den ska införas i mars 2007. I propositionen sägs att det övergripande syftet är att minska antalet vapen som innehas utan tillstånd. Vem som helst i denna kammare kan ställa upp på att vi vill ha färre vapen i omlopp i vårt samhälle. Men jag tycker att propositionen tydligare skulle ha underbyggt varför behovet av en vapenamnesti nu är så stort. Det hade varit bra.

Vad gäller den särskilda åtalsregeln, som vi nämner i vår motion, gjordes det en ändring i 9 kap. 7 § vapenlagen, vilket innebär att om ett vapen lämnas in till polisen ska åtal endast väckas om det är motiverat från allmän synpunkt. När man tittar på detta kan man mellan raderna läsa att företrädarna för regeringspartierna anser att den särskilda åtalsregeln som finns i dag inte är tillräckligt känd och att folk i allmänhet därför inte vågar lämna in sina vapen.

Jag har under juluppehållet roat mig med att kontakta människor som jag mött på gatan och även ringt upp olika personer om detta. Det är ganska skrämmande hur lite känd lagen är hos folk i allmänhet. Det blir nästan en aha-upplevelse för dem. Man kan fråga sig vad som hade hänt om vi informerat ordentligt eller haft en dundrande stor kampanj om denna möjlighet.

Nu ska vapenamnestin alltså införas under tre månader, och det ska startas en kampanj för att göra den känd. Frågan är, som sagt, varför man i stället inte kunde driva en kampanj för att göra den vanliga, särskilda

åtalsregeln känd. Det skulle jag vilja fråga de borgerliga partiernas företrädare.

Det sägs i propositionen, beträffande den särskilda åtalsregeln, att ”i nu aktuell proposition anförs att det inte finns några närmare uppgifter om vilket genomslag den särskilda åtalsregeln ... fått, men att man kan utgå ifrån att den enskilde inte torde uppfatta bestämmelsen som lika betryggande som en vapenamnesti när det gäller risk för efterräkningar”. Det är alltså helt enkelt fråga om dålig information om denna regel, vilket också bekräftats av dem som jag träffat.

Vi var under juluppehållet på studiebesök vid polisstationen Umeå. I receptionen tittade vi särskilt efter information om den särskilda åtalsregeln. Det borde finnas åtminstone ett litet anslag om den så att folk kunde få information. Där man tar nummerlappen kunde vi läsa att det var möjligt för dödsbon att lämna in vapen som man inte hade licens för. Det var bara en kort text. Jag tror alltså att man kunde åstadkomma mycket enbart genom att informera om det som redan finns.

När det talas om amnestier anser vi i Vänsterpartiet att undantag från den normala lagstiftningen bara ska kunna införas när det vid ett särskilt tillfälle finns goda skäl för det. Ett exempel på det är den flyktingamnesti som vi länge förespråkade. Den som kommit i kläm under den gamla lagstiftningen ska kunna få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. För detta finns det alltså ett särskilt skäl.

Det verkar emellertid inte finnas någon kritik ens mot den normala vapenlagstiftningen, åtminstone inte i propositionen eller i betänkandet. Anser de borgerliga företrädarna att den fungerar? Om den inte fungerar, borde den då inte ändras? Vi bör ha en lagstiftning som är väl avvägd så att medborgarna vet vad som gäller. Den vapenamnesti som nu föreslås kan vara vilseledande, eftersom det är lätt att tro att man efter amnesti inte kan lämna in vapen till polisen utan att åtalas.

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservation 1, som innebär avslag på förslaget i propositionen. Vi har också en reservation när det gäller en nationell handlingsplan samt ett särskilt yttrande gällande märkning. Där pågår dock ett arbete inom EU, och vi har därför inom Vänsterpartiet valt att endast ha ett särskilt yttrande.

Anf. 76 JOHAN LINANDER (c):

Fru talman! Att det finns alldeles för många illegala vapen i vårt samhälle är vi överens om. Det behöver vi inte debattera här. En del av vapnen har använts eller används kanske för kriminell verksamhet medan andra bara är undanstoppade på vinden eller i sommarstugan sedan väldigt lång tid. Oavsett hur det förhåller sig är vapen alltid potentiellt farliga. Barnen kan hitta det där gamla vapnet på vinden och om olyckan är framme är skadorna ett faktum. Vi kan alltså vara överens om att vi måste minska antalet illegala vapen. Frågan är hur vi ska göra det.

Under flera år har vi i den dåvarande oppositionen, alltså den nuvarande majoriteten, motionerat om och reserverat oss för en tidsbegränsad vapenamnesti. År 2005 fick vi ett tillkännagivande, eftersom Miljöpartiet anslöt sig till de borgerliga partiernas förslag. Då röstade Socialdemokraterna och Vänsterpartiet emot förslaget.

Frågan behandlades igen under 2006, men då hade fortfarande inte den socialdemokratiska regeringen gjort någonting för att uppfylla kraven i riksdagens tillkännagivande. När den borgerliga alliansregeringen tog över makten tog det bara drygt en månad innan vi hade en proposition på riksdagens bord. Vill man så kan man.

Det är glädjande att Socialdemokraterna nu har ändrat uppfattning. Nu vill de till och med ha en längre vapenamnesti än vad den borgerliga regeringen och vi i majoriteten i riksdagen föreslår. Vilket som vore bäst, tre, fyra, sex eller kanske tolv månaders tillfällig vapenamnesti, är lite svårt att säga. Jag tror dock att det allra viktigaste är att informationen är god. I princip varenda människa i det här landet ska veta att det går att lämna in vapen och ammunition utan att riskera åtal. Om informationsinsatsen är tillräckligt bra räcker det med tre månader. Är informationsinsatsen otillräcklig kvittar det om amnestin är tre eller sex månader.

Vid den tillfälliga vapenamnestin under tre månader 1993 lämnades 17 050 vapen och 15 ton ammunition in. Provskjutningar visade att 70–80 % av vapnen faktiskt var möjliga att skjuta med. Nu har det gått nästan 14 år, och jag skulle bli väldigt förvånad om inte ett stort antal vapen kommer att lämnas in även den här gången. Men mycket handlar som sagt om informationsinsatsen. 1993 räckte det med att något visades i Anslagstavlan i Sveriges Televisions för att nästan alla skulle se det. Så fungerar det inte längre. Det behövs alltså en mycket bredare informationskampanj den här gången, och jag är övertygad om att så kommer att ske.

Vänsterpartiet håller som tidigare fast vid att det inte behövs någon tillfällig vapenamnesti, eftersom det finns en särskild åtalsregel i vapenlagen. Regeln innebär att den som frivilligt lämnar in ett vapen inte ska åtalas om det inte är motiverat från allmän synpunkt. Vi tycker att den regeln ska finnas, och vi kan mycket väl ha en bättre information även om den regeln. Den ersätter dock inte en vapenamnesti. I den särskilda åtalsregeln finns nämligen ingen garanti för att man slipper åtal när man går med ett vapen till polisen. Ett åtal kan alltid ske om det är motiverat från allmän synpunkt. Om vi ska nå de vapen som människor tvekar att lämna in krävs alltså en vapenamnesti där det finns en garanti för att man inte blir åtalad.

Med detta vill jag yrka bifall till förslaget i propositionen och yrka avslag på samtliga reservationer.

Anf. 77 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik:

Fru talman! Jag kanske inte behöver upprepa att vi är positiva till vapenamnestin. Vi är däremot inte överens om hur man ska hantera tidsfrågan, alltså hur man ska få ut informationen i tid. Johan Linander anser att det är viktigt med en god information som når ut till alla. Vi vet dock att sådant brukar ta tid. Det finns många erfarenheter som visar att det som kan tyckas självklart, och som man tror att vanligt folk vet, har de ingen aning om när de blir tillfrågade.

Jag tror att ett par månader av den föreslagna amnestitiden skulle behövas till att sprida information, och då tycker jag det är lite kitsligt att inte ställa upp på ytterligare tre månader. Jag anser att det bara skulle förbättra saken, och ingen skulle ha någon större olägenhet av det. Dessutom kan man få en spridning av själva inlämningen. Visserligen har

man sagt att polisen ska klara av det här, men det är klart att det blir en extra arbetsbelastning. Kunde man jämna ut den över tiden så tror jag att det vore bra.

År 1993 hade vi den förra vapenamnestin. Det har tagit 13 år innan vi kan genomföra en ny amnesti. Om det ska ta 13 år till innan nästa gång tycker jag att det vore bra att göra ett rejält jobb redan i dag.

Kan inte majoriteten tänka sig att ändra sig på den punkten och gå med på att vi förlänger tiden till strax innan älgjakten börjar i Norrland?

Anf. 78 JOHAN LINANDER (c) replik:

Fru talman! Karl Gustav Abramsson tycks mena att man när man påbörjar älgjakten kanske hittar några vapen som man vill lämna in. Jag tror inte att det fungerar så.

Vi har underlag för en amnesti på tre månader. Vapenamnestin 1993, då det kom in över 17 000 vapen och 15 ton ammunition, pågick under tre månader. Det har inte funnits några signaler om att det efter de tre månaderna skulle ha kommit människor som inte fick lämna in sina vapen. Och om det nu skulle komma någon när de tre månaderna är över finns ju den särskilda åtalsregeln, som Vänsterpartiet hänvisar till.

Det finns alltså möjlighet att lämna in vapen ändå. Ingenting hindrar att man påbörjar kampanjen så snart vi i dag har fattat beslut om detta, så att information går ut redan innan de tre månaderna börjar löpa. Jag tror inte att detta blir något större problem.

Anf. 79 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik:

Fru talman! Det finns kanske inte så mycket mer att kommentera. Det är bara att konstatera att majoriteten i kammaren köper regeringens förslag. Det är möjligt att man inte hade tänkt igenom detta tillräckligt mycket utan gick på den förra modellen och argumenterade för att den skulle vara tillräcklig. Men vi anser att man gott skulle kunna vara generös och utsträcka tiden, för det skulle bara ge positiva effekter.

Vi vet hur folk tänker, reagerar och agerar. Det räcker inte med att informationen får genomslag, utan människor måste också kunna få vara lite eftertänksamma och ta ställning till vad de ska göra: Finns det över huvud taget anledning att undersöka om det kan finnas vapen i mitt hem – på vinden, som Johan Linander sade, eller kanske någon annanstans? Då gör man en aktiv insats för att bidra till att lösa de här problemen och medverkar till att vi får ett säkrare samhälle, även om detta av många kan betraktas som marginellt.

I eftermiddag har ni en möjlighet att ställa upp på oppositionens krav om förlängd amnesti.

Anf. 80 JOHAN LINANDER (c) replik:

Fru talman! Jag har själv suttit i opposition i fyra år och i debatterna hävdade att majoriteten borde förstå att de ska rösta för oppositionens reservationer. Men så blir det aldrig. Det kan vi förutspå redan nu.

Om det i efterhand skulle visa sig att en mängd människor hör av sig och säger att de inte hann lämna in sina vapen under de tre månaderna och att de inte vågar lämna in dem med stöd av den särskilda åtalsregeln är det ju inget som säger att det behöver dröja 14 år till nästa vapenamnesti.

Anf. 81 LENA OLSSON (v) replik:

Fru talman! Några kriminella organisationer lär i alla fall inte komma springande för att lämna in sina vapen.

Syftet med vapenamnestin är att mängden vapen i samhället ska minska, och det är väl bra. Men när det gäller den särskilda åtalsregeln vill jag ställa en fråga till Johan.

Det är väl ändå så att det går kan lämna in vapen om jag har en bra förklaring. Jag kanske har köpt en sommarstuga på landet, och det skulle komma fram någonting som är gömt. Man vet väl hur man gjorde förr. Om jag har en bra förklaring inbillar jag mig att det inte finns någon polisstation som inte skulle godta den förklaringen.

Nu finns det en majoritet för vapenamnesti. Jag undrar samtidigt när man nu ska gå ut i en stor och bred kampanj: Rekommenderar du att man i samband med den kampanjen också informerar om den möjlighet som redan finns?

Anf. 82 JOHAN LINANDER (c) replik:

Fru talman! Lena Olsson började med att säga någonting om vilka vapen som kommer att lämnas in och att det kanske inte är de vapen som har använts i brottslig verksamhet.

År 1993 visade det sig att det kom in en hel del vapen som tidigare hade varit efterlysta, eftersom de använts i brottslig verksamhet på olika sätt. Det hoppas vi så klart på även denna gång, även om det generella motivet för vapenamnestin är att minska det totala antalet illegala vapen i samhället.

Det finns en stor skillnad mellan den särskildas åtalsregeln och vapenamnestin. Kommer du in till en polisstation vid en annan tid när det inte finns en tillfällig vapenamnesti måste du berätta vem du är. Men är det vapenamnesti kan du vara anonym och bara gå fram och lämna in vapnet.

Är det då ett vapen som tidigare har använts i brottslig verksamhet av en själv eller av någon annan som har kommit över vapnet är det nog rätt så svårt att lämna in vapnet och sedan legitimera sig. Jag kan tänka mig att det ändå finns en viss oro för att man ska bli åtalad.

Under den tillfälliga vapenamnestin finns möjligheten att utan att behöva legitimera sig bara gå in och lämna vapnet. Vi är tacksamma för att det kommer in och inte är kvar ute i samhället.

Anf. 83 LENA OLSSON (v) replik:

Fru talman! Sådant kan uppstå. Men jag inbillar mig fortfarande att man kan upplysa om möjligheten på ett bättre sätt. Man brukar i den här kammaren säga att den som har rent mjöl i påsen inte har någonting att vara rädd för.

Just när det gäller vapenamnestin kan man konstatera att man inte har några stora förhoppningar att de kriminella organisationerna kommer springande. Det är därför jag tycker att det är konstigt.

Det står inte i propositionen vilket genomslag åtalsregeln egentligen har haft. Det tycker jag är undermåligt. Man borde ha undersökt och fått fastställt i vilken utsträckning lagen har fått verkan.

Det är meningslöst att göra om en lag om den inte har haft någon betydelse. Nu hoppas jag att den har haft det. Men det hade varit bra om det varit med i propositionen.

Det kom in jättemycket vapen år 1993, och det var jättebra. Man kanske inte ska ha så väldigt stora förhoppningar att det nu kommer in så mycket. Jag vill också slå ett slag för att i samband med amnestin se till att det också informellt går ut att möjligheten finns också annars.

Anf. 84 JOHAN LINANDER (c) replik:

Fru talman! Jag kan hålla med om att det är en brist att det inte finns någon statistik för vilket resultat den särskilda åtalsregeln har gett.

Det har varit en borgerlig regering i nu lite drygt tre månader. Innan dess var det en socialdemokratisk regering väldigt länge, och åtminstone i sex år efter det att den särskilda åtalsregeln infördes. Vi får väl lägga det på den gamla socialdemokratiska regeringen att det finns någon bättre statistik. Vi har åtminstone inte hunnit med det.

Det är ingenting som hindrar att vi även gör en informationsinsats om den särskilda åtalsregeln. Det är givetvis bra om Sveriges medborgare känner till alla lagar som finns. Den här är kanske extra viktig att känna till om man sitter med ett vapen som man inte vågar lämna in.

Anf. 85 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Under lång tid har jag drivit frågan om att införa en tillfällig vapenamnesti. Jag har skrivit debattartiklar, interPELLerat och skrivit en motion i frågan. Därför är jag glad att den borgerliga regeringen fullföljer den vapenamnesti som den socialdemokratiska regeringen var i färd att genomföra.

Jag vill inte partipolisera det. Jag vill bara konstatera att Johan Linanders historieskrivning delvis är felaktig. Förra justitieministern aviserade för mer än ett halvår sedan att kansliet höll på att förbereda ett lagförslag för en tillfällig vapenamnesti. Det är bara att söka i TT:s telegram så finns sådan information att hitta.

Dessutom är det så att den förra regeringen såg allvarligt på frågan om vapen. Det genomfördes en rad åtgärder för att komma åt de illegala vapen som fanns. Man prioriterade då framför allt det som polismyndigheten efterfrågade. Det gällde till exempel möjligheten att visitera i bilar, att kontrollera bilar och om det fanns vapen gömda i bilar.

Olaglig och okontrollerad spridning av skjutvapen är ett stort bekymmer. Det finns nämligen ett oomstritt faktum här, sambandet mellan tillgänglighet vill vapen och ett ökat och grövre våld. Tillgången till illegala vapen har ökat. Jag har också i Malmö stött på något som skrämmer mig väldigt mycket. Det är en värdeförskjutning bland ungdomar vad gäller synen på vapen och de skador som vapen kan tillfoga.

Den erfarenhet vi har haft i Sverige av en tillfällig vapenamnesti år 1993 har redogjorts för här i dag. Det lämnades in 17 000 vapen och 15 ton ammunition. Man gjorde kontroll på 3 000 av de vapnen. Precis som Johan Linander sade var 70–80 % av de vapnen inga gamla medeltida bössor utan vapen man kunde tillfoga skada med.

Våra nordiska grannländer har också positiva erfarenheter av detta. Norge genomförde en vapenamnesti år 2003–2004 och fick in nästan 36 000 vapen och däribland 355 automatpistoler och 55 maskingevär. Danmark har genomfört fyra amnestier mellan 1970 och 1997. Man har fått in nästan 27 000 skjutvapen under de fyra vapenamnestierna.

Mycket har hänt sedan den förra vapenamnestin som har ökat tillgången till illegala vapen i Sverige. Lena Olsson efterfrågar särskilda skäl. Man måste ha en restriktiv syn på vapenamnestier. Jag ska ge henne tre skäl, fru talman.

Det första är EU-medlemskapet. Vi kan inte kontrollera våra gränser på samma sätt som vi gjorde förut.

Det andra är IT-utvecklingen. Handeln via nätet är ett helt annat verktyg som vi inte hade år 1993 och som också används för handel av vapen.

Det tredje är kriget i Balkan. Efter den fredsprocess vi har haft i Balkan ha de vapnen spritts ut till andra konflikter men sannolikt också hit upp till Norden.

Det finns flera skäl till att återigen efter 13–14 år genomföra en tillfällig vapenamnesti. Reformen kommer inte åt all grov brottslighet. Det kan vi vara säkra på att den inte gör. Brottslingar kommer sannolikt om de vill fortsätta att använda vapnen i olika kriminella handlingar inte att lämna in dem. Men vi förebygger många brott.

Vi förebygger dessutom så att brott inte ska bli grövre. Det gäller exempelvis våld i nära relationer i hemmen. Vi vet att om det finns vapen tillgängliga i hemmen som bara ligger där kan en konfliktsituation bli så mycket grövre om det finns ett vapen i hemmet. Här ger vi en möjlighet att lämna in dem.

Barn och ungdomar som kommer åt de vapnen kan komma till skada. Det är också viktigt att få bort de vapnen så att vi förebygger utifrån den aspekten.

Dessutom får polisen ett bättre verktyg för att få kontroll över det mörkertal som finns i fråga om olagliga vapen. Jag tror att det också är viktigt. Hur man sedan lägger upp en sådan kampanj vill jag inte lägga mig i, men sannolikt kan en sådan här kampanj också användas för att gå ut och sprida vår restriktiva syn på vapen, att det är farligt att ha dem, att det ska finnas kontroller, särskilda regler och så vidare.

Fru talman! Jag vill avslutningsvis ändå säga att jag delar den kritik som Socialdemokraterna i justitieutskottet har framfört här. Den tillfälliga vapenamnestin på tre månader är inte tillräcklig. Den borgerliga regeringen skulle ha kunnat läsa lite mer noggrant. De erfarenheter vi har från den förra vapenamnestin är att vapnen lämnades in de sista två veckorna. Det tar tid att sprida ut informationen om den här lagen och amnestin, och jag tror att tre månader är alldeles för kort tid för att nå ut till alla medborgare i Sverige om denna möjlighet och öppning.

Dessutom tror jag själv personligen att det är synd att man inte vågar prova möjligheten att legalisera olagliga vapen genom registrering, utan att man kräver att de ska lämnas in. Också där har vi erfarenheter från den förra vapenamnestin som genomfördes. Det var många som ringde och frågade om möjligheten att göra det, och när de fick nej vet vi inte vad som hände med deras vapen. De kanske fortfarande ligger där någonstans.

Detta system användes i Norge och var väldigt framgångsrikt. Det är synd att man inte vågar ta steget fullt ut, dels vad gäller tidsperioden, dels vad gäller hur vapenamnestin ska gå till.

Synen på vapenkontroll i övrigt tror jag är viktig att lyfta fram, det vill säga att vi måste ha en restriktiv syn. Vapenlagstiftningen är en del, och även synen på vapenhandlare. Vi har i dag en situation i Sverige där vapenhandlare kan importera vapen som de sedan är förbjudna att sälja i sina affärer. Det är inte bra, tycker jag. Det behövs också resurser till tullen för att komma åt de vapen som smugglas in i vårt land.

Anf. 86 JOHAN LINANDER (c) replik:

Fru talman! Vi är i princip överens i frågan, så från början hade jag inte tänkt begära replik. Men när jag hörde historieskrivningen om att Socialdemokraterna hade tänkt genomföra det här kunde jag inte låta bli att ta replik.

Jag vet att Luciano Astudillo har engagerat sig i den här frågan. Jag läste en debattartikel i Sydsvenska Dagbladet där Luciano Astudillo kritiserade Thomas Bodström för att han inte ville genomföra en tillfällig vapenamnesti. Men det finns också de som har arbetat med de här frågorna betydligt längre. Jag fick höra här att en av dem som har motionerat länge om att införa en tillfällig vapenamnesti är Lena Adelsohn Liljeroth, numera kulturminister. En del har många strängar på sin lyra.

Det är möjligt att den förre justitieministern hade tänkt införa en tillfällig vapenamnesti. Men det är inte så konstigt – vi hade ju tvingat honom till det. Det blev ett tillkännagivande från den här kammaren 2005 där Centerpartiet, Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Miljöpartiet sade åt den socialdemokratiska regeringen att genomföra en vapenamnesti. Att de hade påbörjat det arbetet efter ett år är väl det minsta man kan begära. Annars hade det kanske blivit en fråga för konstitutionsutskottet i stället.

Anf. 87 LUCIANO ASTUDILLO (s) replik:

Fru talman! Det är tråkigt att en så här viktig fråga ska partipolitiserats på det här sättet. Det jag tycker är beklagligt är att när man väl genomför en vapenamnesti tar man inte hänsyn till de erfarenheter som gjordes av den förra 1993. Det var dels att de flesta vapnen kom in i slutet av perioden. Informationsspridningen kanske inte räckte. Den här regeringen kanske kommer att avsätta mer pengar. Jag tror att det kommer att behövas resurser för att nå ut med information om den här möjligheten. Det var dels att folk flera gånger förhörde sig om möjligheten att registrera vapen de hade, och när de fick höra ett nej lade de på luren och sade ”tack för mig”.

Det är tråkigt att när man väl får möjligheten – man slår sig för bröstet och säger att man gör det Socialdemokraterna var i färd med att genomföra – gör man det på ett bristfälligt sätt.

Men nu tar vi till oss det här. Jag hoppas ändå att vi kan få in mycket vapen. Mycket har, som sagt, hänt i Sverige och i Europa som gör det viktigt att genomföra en sådan här tillfällig vapenamnesti.

Jag tror inte att man ska ha den syn som Johan Linander hade i en debattväxling tidigare, att om det här inte fungerar gör vi det en gång till. Nej, det ska vi inte göra. Vi ska ha en väldigt restriktiv syn på vapenam-

nesti. Men låt oss göra det på ett bra och professionellt sätt. Det är synd att den borgerliga regeringen inte gör det.

Anf. 88 JOHAN LINANDER (c) replik:

Fru talman! Jo, det gör den visst, Luciano Astudillo.

Man kanske borde fundera mer över mänskligt beteende, när man säger att de sista två veckorna 1993 av den tillfälliga vapenamnestin lämnades en stor del av vapnen in. Ja, det är jag inte ett dugg förvånad över. Även om vi hade haft sex månaders vapenamnesti är jag övertygad om att en stor del av vapnen hade lämnats in under de sista veckorna. Jag tror att många av oss fungerar så. Att man får dubbelt så lång tid på sig att lämna in vapen tror jag absolut inte innebär att en mycket större mängd vapen lämnas in. De som tänker göra det hinner säkert under de tre månaderna.

Vi genomför inte det här på ett bristfälligt sätt. Vi genomför det på samma sätt som vi gjorde 1993. Då kom det in över 17 000 vapen och 15 ton ammunition. Jag har inte sett några uppgifter om det, och Luciano Astudillo har inte kunnat visa att en längre period 1993 hade inneburit att ytterligare vapen och ammunition hade kommit in. Det finns inget underlag som visar att det skulle göra det nu heller.

Sedan håller jag med om att man ska vara restriktiv med att införa sådana här amnestier. Annars skulle vi kunna ha en permanent vapenamnesti, vilket också har diskuterats. Men det är ingenting som säger att det ska behöva gå 14 år emellan. Att det är just 14 år som är den exakta perioden mellan olika vapenamnestier vet jag inte om ens Luciano Astudillo vågar argumentera för.

Anf. 89 LUCIANO ASTUDILLO (s) replik:

Fru talman! Det kanske jag gör, men det beror på vad som händer i vår omvärld och i världen i stort. Jag tycker att vi ska ha en väldigt restriktiv syn på vapenamnestier i stort. Att vapen som kanske använts vid brott kan lämnas in anonymt och förstöras innebär många gånger att bevismaterial förstörs som skulle kunna användas för att senare klara upp brott. Min syn är att vi har fått in så mycket vapen i Sverige och att det är så mycket vapen som florerar runt om i vårt samhälle att det nu finns skäl för att genomföra en tillfällig vapenamnesti, för att komma åt detta oomstridda faktum att finns det ett tillgängligt vapen blir brottet grövre och tuffare. Det är väl det vi är överens om.

Hade den borgerliga regeringen bara kollat det nordiska grannlandet Norge, som använde sig av den möjlighet som finns att registrera vapen, kanske vi redan förra gången då vapenamnestin genomfördes, för 13 år sedan, hade fått in mer vapen än vi fick in. 17 000 vapen är mycket, och det är bra. 15 ton ammunition är jättebra. Men vi vet ju inte hur mycket mer vi hade fått in om vi hade förlängt tiden. Det jag framför allt tror på är att vi ska se till att göra illegala vapen lagliga genom registrering och ändå bibehålla den restriktiva syn vi har på vapenhantering.

Anf. 90 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru talman! Inledningsvis vill jag klart deklarerat att jag tycker att det är ett utomordentligt bra initiativ av den borgerliga alliansregeringen att vi nu får en vapenamnesti. Det är alldeles utmärkt.

Orsaken till att jag har begärt ordet i den här debatten, fru talman, är att jag har lämnat in en motion med anledning av legala vapen. Det är väldigt mycket diskussion om illegala vapen i den här debatten, men jag skiljer väldigt tydligt på de här två typerna.

När jag skrev motionen tog jag fasta på att vi alla har ett ansvar för att försöka bidra till att minska byråkratin i vårt samhälle. Och alliansregeringen har ju gått ut och sagt att vi ska minska byråkratin med 25 %. Jag såg då en möjlighet i arbetet för att nå detta mål.

När det gäller att man ska få ha ett legalt vapen handlar det naturligtvis om att man måste söka en licens, vilket är alldeles riktigt. Det handlar i första hand om att man har ett förtroende att inneha vapen. Därefter måste man dessutom uppvisa att man har ett behov av det. Oavsett hur mycket behov man kan ha av det får man inte ha det om man inte har förtroendet att ha det, och det är alldeles riktigt. Därför är den första prövningen oändligt viktig, och det är där man ska lägga krutet.

Men sedan har vi de facto, underförstått, en accept på upp till sex vapen. Det är ju så verkligheten fungerar. I princip är det så inom den så kallade vapengarderoben. Och min erfarenhet är att det ska till alldeles speciella fall om man behöver mer än sex vapen, så jag ställer upp på det här med vapengarderoben.

Det som jag har lite svårare att förstå är att man även för vapen två till och med sex måste lämna in en regelrätt licensansökan. Det har jag oerhört svårt att förstå att man måste göra. Och det har jag mot bakgrund av att man exempelvis i Tyskland har ungefär det system som jag förordar i min motion. Det innebär att om du har blivit godkänd för ett vapen behöver du, inom ramen för vapengarderoben, bara skicka in en anmälan och tala om att du nu har skaffat ett vapen till. Jag tror inte att de tar ut några avgifter. Här i Sverige får du betala ett antal hundralappar för varje licensansökan.

Då är min fundering om det egentligen är en gradvis lämplighetsprövning som man gör när det gäller de här fyra eller sex vapnen. Nej, jag bedömer att det inte är så. Har du blivit godkänd för ett vapen har du i princip möjlighet att skaffa också de andra. Man kan tänka på det omvända, om det av något skäl skulle visa sig att du, när du har sex vapen, inte är lämpad att ha vapen. Då gör man inte en gradvis nedtrappning och säger: Vi tar ifrån dig ett vapen, och så får du ha de andra.

Det spelar ingen roll om du har ett vapen eller fyra om du tänker missbruka dem därför att du då är potentiellt precis lika farlig.

Mot bakgrund av det resonemanget tycker jag, precis som jag har yrkat i min motion, att utskottet inför en kommande behandling av en liknande motion bör kunna bidra till att sänka byråkratin i det här landet genom att tillmötesgå de krav och den inriktning som jag har. Jag tror inte att någon tjänar på att göra just legal vapenhantering märkvärdigare än den behöver vara.

Anf. 91 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik:

Fru talman! Det vore kanske bättre om Johan Linander tog itu med Bengt-Anders Johansson, eftersom majoriteten har sagt att det här i princip inte är någonting att bry sig om. Men som jägare och även pistolskytt har jag hanterat vapen i snart 40 år, dessvärre. Och jag vet att vapenhantering är något som man ska vara väldigt noga med. Det som Bengt-

Anders Johansson säger om förtroende är viktigt, och det är bland annat det som undersöks när man prövas för att få ha ett vapen.

Under senare år har man infört väldigt noggranna regler om vem som får ha vapen. Man får inte köpa jaktvapen om man inte har en jägareexamen. Det är konstituerande för det första vapnet. Sedan prövas man vartefter.

Är det på något område som vi behöver en viss byråkrati och en mer långtgående noggrannhet tror jag att det är på det här området när det gäller att pröva förutsättningarna för att man ska få inneha vapen. Och jag tror att Bengt-Anders Johansson, om han är rättvis både mot sig själv och mot andra, kan se att en vapengarderob med sex vapen är fullt tillräcklig för att man ska kunna jaga allt vilt som vi har både i Sverige och i Norden och kanske till och med på andra ställen på jorden.

Den här förenklingen tror jag skulle uppfodra väldigt många människor att skaffa sig fler vapen än vad som behövs. Och då är vi inne på det här problemet. Ju fler vapen vi har i samhället, desto större kan problemet vara att hålla koll på dem. Som jag var inne på i mitt huvudanförande är en viktig del i vapenhanteringen att man har en god tillsyn. Och med de resurser som polisen har i dag tror jag inte att man riktigt klarar av att se till att alla som har vapen också förvarar dem på ett betryggande sätt.

Anf. 92 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Jag tror att jag och K G Abramsson i grund och botten är ganska överens, eftersom vi båda är vapenägere och väl förtrogna med hanteringen av dem. Jag har på intet sätt sagt att vi ska minska kravet för att få licens för det första vapnet. Det är absolut inte det jag säger. Jag sade också i mitt anförande att sex vapen i de allra flesta fall är alldeles tillräckligt. Det kan i tävlingssammanhang och i andra sammanhang finnas speciella skäl för att man skulle kunna behöva fler.

Men mitt resonemang grundar sig i frågan: Blir du en sämre vapenägere om du har två vapen än om du har ett? Jag har alltså den grundsynen att om du har fått förtroendet att ha ett vapen kan du också ha förtroendet att ha vapen upp till och med vad som gäller för vapengarderoben utan någon ytterligare prövning. Skulle det av något annat skäl, under tiden som du är vapeninnehavare, komma till myndigheternas eller någon annans kännedom att din lämplighet att inneha vapen kan ifrågasättas drar man ju in alla vapen. Och det tycker jag är alldeles korrekt. Jag grundar mitt resonemang på att om man kan göra något dumt med ett vapen spelar det ingen roll om man har två eller tre. Mot den bakgrunden menar jag att det är riktigt att avbyråkratisera inom ramen för det förtroende som du har genom det första vapnet.

Sedan har vi förvaringsföreskrifter. Det skylls på att polisen inte kan utöva tillsyn. Det är ju faktiskt licensinnehavaren som har att rätta sig efter de regler som finns. Det är ingen polisiär fråga i botten.

Anf. 93 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik:

Fru talman! Nej, det sista kan jag väl hålla med om. Men vi vet ju att vapen förvaras väldigt olika i dag, och det är säkert många som inte förvarar dem enligt de föreskrifter som finns. Nu är det inte kriminellt att

inte förvara vapen enligt föreskrifterna, men risken är ju stor att man, om man ertappas, förlorar sina rättigheter, sina licenser.

Vi behöver inte argumentera särskilt mycket mer för att vi ska ha en ganska noggrann prövning när det gäller hur man lämnar ut vapen till människor. Den merbyråkrati som vi får genom att en vapenhandläggare hos polisen så att säga ska gå igenom checklistan och kontrollera att allt är i sin ordning tror jag inte är särskilt mycket byråkratisk. Jag tror att man vinner mycket mer på att ha den här restriktiva hanteringen än på att göra det mer expeditionellt, som Bengt-Anders Johansson vill, att man bara behöver skicka in en anmälan. Jag tror att det skulle uppförda folk att i större utsträckning skaffa sig vapen som man egentligen inte behöver. Bara det är ett tillräckligt argument för att behålla den vanliga licensgivningen och den vanliga prövningen.

Jag tror att förståndiga ledamöter i ett förståndigt utskott och en förständig kammare aldrig kommer att gå med på den typen av motioner som Bengt-Anders Johansson har skrivit och förmodligen också kommer att skriva framöver. Här tycker jag att vi ska kunna komma överens om att vi ska hantera det här på ett noggrant sätt och därmed också bevara trovärdigheten hos vapenägare, jägare, målskyttar, tävlingsskyttar. Jag tror att vi ska upprätthålla förtroendet genom att vara restriktiva i samband med prövningen.

Anf. 94 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Vi har aldrig haft så välutbildade jägare, exempelvis, eller vapenägare som vi har i den tid som vi nu befinner oss i. Då är det här för mig lite förunderligt. Å ena sidan har vi utbildat väldigt bra och skaffat en mycket bättre vapenhantering – jag tror att K G Abramsson kan skriva under på att vi också ser det i den dagliga hanteringen när vi är ute och exempelvis jagar. Samtidigt ska man då å andra sidan skärpa det här.

Det är ett misstänkliggörande mot den legala vapen användningen. Faktum är att ju fler vapen du har inom ramen för vapengarderoben, desto större blir effekten om du av något skäl skulle ertappas med att inte vara lämplig som vapenägare, antingen det handlar om förvaring eller om du av annat skäl inte ska ha vapen. Alltså är det inbyggt per automatik att ju fler vapen du har, desto större blir effekten om du inte sköter dig. Jag menar att den självkontrollen är alldeles tillräcklig. Den andra synen som det nuvarande utskottet i denna bedömning ger uttryck för är en misstänksamhet som jag vill hävda hör historien till mot bakgrund av att vi har en välutbildad vapenägarkår i det här landet.

Anf. 95 ANDERS HANSSON (m):

Fru talman! Moderaterna står tillsammans med partierna i alliansen helt bakom den här propositionen. Vi inser alla vikten av att den faktiskt genomförs.

Det som fick mig att gå upp i talarstolen i dag var Luciano Astudillos tal här i kammaren. Jag tycker att han har en väldigt konstig historie-skrivning. Det har skett gång på gång, som Johan Linander har påtalat. År 2003 motionerade nuvarande kulturministern Lena Adelsohn Liljeroth om genomförandet av en vapenamnesti. Alliansen var överens, men partierna Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänstern var emot. År

2004 motionerades det på nytt om införandet av en vapenamnesti från Lena Adelson Liljeroth. Då fick alliansen med sig Miljöpartiet. Då kunde vi genomföra det. År 2005 kom, precis som Johan Linander sade, ett tillkännagivande från riksdagen att det skulle genomföras.

Det hände ingenting efter det. Det stod stilla i maskineriet. Men det som kommer nu är att alliansregeringen genomför en vapenamnesti som är välbehövd efter 13 år då ingenting har hänt.

Luciano vill också förlänga perioden då man kan lämna in vapen från tre månader till sex månader. Man kan naturligtvis föra en diskussion om hur lång tid vi ska ha för inlämnandet av vapen. I detta fall säger man också att vapen lämnades in i slutskedet av tremånadersperioden vid förra vapenamnestin. Jag tycker inte att det är underligt. Det är ganska vanligt. Så fungerar vi människor. Om vi har en tidsram brukar vi tyvärr lägga oss ganska nära när tiden går ut. Man kan jämföra det med en inbjudan till fest. Då svarar man ofta precis i slutet. Man är inte så förutseende så att man direkt kastar sig iväg och svarar när man får inbjudan. I detta fall när vapenamnestin börjar går man kanske inte direkt, utan det kommer automatiskt att man gör det när tiden börjar gå ut. Då är vi i slutet av den.

Jag tycker att tre månader är tillräckligt. Det är polismän som ska arbeta med det också. Att vapen kommer in i slutet får vi ta, och det tycker jag är bra.

Nu har Luciano Astudillo gått så jag kan inte få något svar från honom om vad han har tänkt göra. Men jag vill i alla fall yrka bifall till propositionen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 10 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.04 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

10 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

KU7 Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU10 Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

Utskottets anmälan lades till handlingarna.

JuU2 Vapenamnesti

Punkt 1 (Avslag på propositionen)

1. utskottet

2. res. 1 (v)

Votering:

259 för utskottet

19 för res. 1

15 avstod

56 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 105 s, 85 m, 22 c, 24 fp, 21 kd, 2 mp

För res. 1: 19 v

Avstod: 15 mp

Frånvarande: 25 s, 12 m, 7 c, 4 fp, 3 kd, 3 v, 2 mp

Punkt 2 (Inlämningstid)

1. utskottet

2. res. 2 (s)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

11 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Propositioner

2006/07:39 Lagändring med anledning av nya EG-direktiv om avgaskrav
för motorer i tunga fordon, m.m.

2006/07:40 Bilskrotningsfonden, m.m.

2006/07:43 Frihet att välja – ett ökat inflytande för universitet och högs-
kolor när styrelseledamöter utses

12 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställts

den 24 januari

2006/07:250 Barngruppernas storlek i fritidshemmen

av *Ibrahim Baylan* (s)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

**2006/07:251 Läroböcker som inte överensstämmer med skolans vär-
degrund**

av *Ulf Holm* (mp)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:252 Försäkringskassans praxis

av *LiseLotte Olsson* (v)
till statsrådet *Cristina Husmark Pehrsson* (m)

2006/07:253 Ensamkommande barn

av *Göte Wahlström* (s)
till statsrådet *Tobias Billström* (m)

2006/07:254 Kulturministerns och regeringens syn på presstödet

av *Helene Petersson* i *Stockaryd* (s)
till kulturminister *Lena Adelsohn Liljeroth* (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 30 januari.

13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 24 januari

2006/07:536 Kooperativt företagande

av *Maria Kornevik Jakobsson* (c)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

2006/07:537 Radio Hallands sändare i Kungsbacka

av *Jan Ertsborn* (fp)
till statsrådet *Åsa Torstensson* (c)

2006/07:538 Försämringar av statsbidraget för vuxenutbildning i Eskilstuna

av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsrådet *Jan Björklund* (fp)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 30 januari.

14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 24 januari

2006/07:444 Dispens för betygssättning i årskurs 6

av *Cecilia Wikström* i *Uppsala* (fp)
till statsrådet *Jan Björklund* (fp)

2006/07:445 Konstitutionellt förbud mot diskriminering av HBT-personer

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till integrations- och jämställdhetsminister *Nyamko Sabuni* (fp)

2006/07:452 Domstolen i Landskrona

av *Torkild Strandberg* (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:462 Brottsoffrens situation

av *Else-Marie Lindgren* (kd)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:465 Valkretsindelning i Västra Götaland

av *Else-Marie Lindgren* (kd)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:469 Häktning av EU-medborgare bosatta utanför Norden

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:473 Polisstudenters lämplighet

av *Lena Olsson* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:480 Rivning av stenrösen

av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:481 Framtiden för tingsrätten i Katrineholm

av *Fredrik Olovsson* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:482 Rättssäkerheten i Libyen och dödsdomarna mot bulgarisk och palestinsk vårdpersonal

av *Hans Linde* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:483 Politiskt initiativ mot förfalskade läkemedel

av *Finn Bengtsson* (m)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:484 Orättvis beskattning av dieslbilar

av *Finn Bengtsson* (m)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:485 Konsekvensanalys av försäljning av Vin & Sprit AB

av *Ylva Johansson* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:486 Svensk fastighetsskatt

av *Hans Wallmark* (m)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:487 Vattenfall

av *Hans Wallmark* (m)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:488 Bostadsanpassningsbidrag

av *Jan Ericson* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:489 Den ryska Alfagruppens avsikt att köpa in sig i Telia Sonera

av *Hans Linde* (v)
till statsrådet Mats Odell (kd)

- 2006/07:490 Flygplatsutredningen**
av *Lars Mejern Larsson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)
- 2006/07:491 Utvecklingen i Ryssland**
av *Hans Wallmark* (m)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)
- 2006/07:492 Utvisningsbeslut i säkerhetsärenden**
av *Kalle Larsson* (v)
till statsrådet Tobias Billström (m)
- 2006/07:493 Nationell katastroffond**
av *Tobias Krantz* (fp)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)
- 2006/07:494 Möjligheter för statsråd att ta emot ersättning från privata företag**
av *Ulrica Messing* (s)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)
- 2006/07:495 Nystartsjobb för invandrare**
av *Luciano Astudillo* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)
- 2006/07:496 Straffmätning när utvisning till följd av brott inte kan verkställas**
av *Andreas Norlén* (m)
till justitieminister Beatrice Ask (m)
- 2006/07:497 Meddelarfrihet inom den privata sektorn**
av *Marianne Berg* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)
- 2006/07:498 Besiktning av motorcyklar**
av *Susanne Eberstein* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)
- 2006/07:499 Nedskärningarna inom Försäkringskassan**
av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)
- 2006/07:500 Åtgärder mot läkarbristen**
av *Johan Pehrson* (fp)
till socialminister Göran Hägglund (kd)
- 2006/07:501 En heltäckande lag om forskningsetik**
av *Barbro Westerholm* (fp)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)
- 2006/07:502 Situationen för invandrarakademiker på de svenska högskolorna**
av *Osama Ali Maher* (m)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)
- 2006/07:503 Resebidrag från Ams**
av *Luciano Astudillo* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)
- 2006/07:504 Oberoende granskning av oredlighet i forskningen**
av *Barbro Westerholm* (fp)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:505 Vita kappen

av *Fredrik Lundh* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:506 Åtgärder för att utveckla Norrland

av *Britta Rådström* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:507 Energimyndigheten och klimatpolitiken

av *Per Bolund* (mp)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:508 Spionage riktat mot människor som bor i Sverige

av *Bodil Ceballos* (mp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:509 Genmodifierat foder

av *Ronny Olander* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:510 Granskning av missvisande märkning av livsmedel

av *Ronny Olander* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:511 Hässleholmstrafiken

av *Hans Wallmark* (m)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 30 januari.

15 § Kammaren åtskildes kl. 16.03.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början till och med 8 §
anf. 69 (delvis) och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Avsägelse	1
3 § Allmän debattimme	1
<i>Hälsa- och sjukvård.....</i>	<i>1</i>
Anf. 1 EVA OLOFSSON (v)	1
Anf. 2 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik.....	2
Anf. 3 EVA OLOFSSON (v) replik.....	2
Anf. 4 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik.....	3
Anf. 5 EVA OLOFSSON (v) replik.....	3
Anf. 6 FINN BENGTTSSON (m) replik.....	3
Anf. 7 EVA OLOFSSON (v) replik.....	4
Anf. 8 FINN BENGTTSSON (m) replik.....	4
Anf. 9 THOMAS NIHLÉN (mp)	4
Anf. 10 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik	5
Anf. 11 THOMAS NIHLÉN (mp) replik.....	5
Anf. 12 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik	6
Anf. 13 THOMAS NIHLÉN (mp) replik.....	6
Anf. 14 FINN BENGTTSSON (m) replik.....	6
Anf. 15 THOMAS NIHLÉN (mp) replik.....	6
Anf. 16 FINN BENGTTSSON (m) replik.....	7
Anf. 17 THOMAS NIHLÉN (mp) replik.....	7
Anf. 18 LENNART AXELSSON (s).....	7
Anf. 19 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik	8
Anf. 20 LENNART AXELSSON (s) replik.....	8
Anf. 21 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd) replik	9
Anf. 22 LENNART AXELSSON (s) replik.....	9
Anf. 23 FINN BENGTTSSON (m) replik.....	9
Anf. 24 LENNART AXELSSON (s) replik.....	9
Anf. 25 FINN BENGTTSSON (m) replik.....	9
Anf. 26 LENNART AXELSSON (s) replik.....	10
Anf. 27 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	10
Anf. 28 LENNART AXELSSON (s) replik.....	10
Anf. 29 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	10
Anf. 30 LENNART AXELSSON (s) replik.....	11
<i>Utbildning.....</i>	<i>11</i>
Anf. 31 PERNILLA ZETHRAEUS (v)	11
Anf. 32 ULF NILSSON (fp) replik	12
Anf. 33 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	12
Anf. 34 ULF NILSSON (fp) replik	12
Anf. 35 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	13
Anf. 36 MAURICIO ROJAS (fp) replik	13
Anf. 37 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	13
Anf. 38 MAURICIO ROJAS (fp) replik	13
Anf. 39 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	14
Anf. 40 LARS HJÄLMERED (m).....	14
Anf. 41 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik.....	15

Anf. 42 LARS HJÄLMERED (m) replik	15
Anf. 43 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	15
Anf. 44 LARS HJÄLMERED (m) replik	15
Anf. 45 STAFFAN DANIELSSON (c)	16
Anf. 46 BÖRJE VESTLUND (s) replik	17
Anf. 47 STAFFAN DANIELSSON (c) replik	17
<i>Jämställdhet</i>	17
Anf. 48 EVA JOHNSSON (kd)	17
Anf. 49 EVA OLOFSSON (v) replik	18
Anf. 50 EVA JOHNSSON (kd) replik	18
Anf. 51 EVA OLOFSSON (v) replik	19
Anf. 52 EVA JOHNSSON (kd) replik	19
Anf. 53 FÖRSTE VICE TALMANNEN	19
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	19
5 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen	20
6 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU- nämndssammanträden	20
7 § Justitieombudsmännens ämbetsberättelse	20
Konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU7	20
Anf. 54 BERIT ANDNOR (s)	20
Anf. 55 PER BILL (m)	21
(Beslut fattades under 10 §.)	21
8 § Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning	21
Konstitutionsutskottets betänkande 2006/07:KU10	21
Anf. 56 PHIA ANDERSSON (s)	21
Anf. 57 PER BILL (m)	22
Anf. 58 STEFAN TORNBERG (c)	24
Anf. 59 MAURICIO ROJAS (fp)	25
Anf. 60 PHIA ANDERSSON (s) replik	26
Anf. 61 MAURICIO ROJAS (fp) replik	26
Anf. 62 PHIA ANDERSSON (s) replik	27
Anf. 63 MAURICIO ROJAS (fp) replik	27
Anf. 64 INGVAR SVENSSON (kd)	28
Anf. 65 PERNILLA ZETHRAEUS (v)	28
Anf. 66 BJÖRN LEIVIK (m)	30
Anf. 67 ANNA BERGKVIST (m)	30
Anf. 68 KARL SIGFRID (m)	31
Anf. 69 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s)	32
Anf. 70 MAURICIO ROJAS (fp) replik	33
Anf. 71 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s) replik	33
Anf. 72 MAURICIO ROJAS (fp) replik	34
Anf. 73 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s) replik	34
(Beslut fattades under 10 §.)	35
9 § Vapenamnesti	35
Justitieutskottets betänkande 2006/07:JuU2	35
Anf. 74 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s)	35

Anf. 75	LENA OLSSON (v)	36
Anf. 76	JOHAN LINANDER (c)	37
Anf. 77	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik	38
Anf. 78	JOHAN LINANDER (c) replik	39
Anf. 79	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik	39
Anf. 80	JOHAN LINANDER (c) replik	39
Anf. 81	LENA OLSSON (v) replik	40
Anf. 82	JOHAN LINANDER (c) replik	40
Anf. 83	LENA OLSSON (v) replik	40
Anf. 84	JOHAN LINANDER (c) replik	41
Anf. 85	LUCIANO ASTUDILLO (s)	41
Anf. 86	JOHAN LINANDER (c) replik	43
Anf. 87	LUCIANO ASTUDILLO (s) replik	43
Anf. 88	JOHAN LINANDER (c) replik	44
Anf. 89	LUCIANO ASTUDILLO (s) replik	44
Anf. 90	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	44
Anf. 91	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik	45
Anf. 92	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	46
Anf. 93	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik	46
Anf. 94	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	47
Anf. 95	ANDERS HANSSON (m)	47
	(Beslut fattades under 10 §.)	48
10 §	Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	48
	KU7 Justitieombudsmännens ämbetsberättelse	48
	KU10 Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning	48
	JuU2 Vapenamnesti	49
11 §	Bordläggning	49
12 §	Anmälan om interpellationer	49
13 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	50
14 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor	50
15 §	Kammaren åtskildes kl. 16.03.	53

